

ORTAOKUL 5. SINIFLARDA YABANCI DİL AĞIRLIKLI İNGİLİZCE ÖĞRETİM PROGRAMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Nurullah ÖZCANLI*
Eyüp İZCİ**

Öz

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil ağırlıklı öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemektir. Bu bağlamda 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren MEB tarafından belirlenen pilot okullarda uygulanmaya başlanan ve halen devam eden yabancı dil ağırlıklı öğretim programının olumlu ve olumsuz yönleri, süreçte yaşanan sorunlar ve olası çözüm önerileri ortaya çıkarmaktır. Bu çalışmada, öğretmen görüşlerini gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya koyarak, 5. sınıfta uygulanan yabancı dil ağırlıklı öğretim programına ilişkin detaylı bir tabloyu okuyucuya sunmak amaçlandığından nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin programa ilişkin görüşlerini derinlemesine belirlemek için durum çalışması yöntemi ile desenlendirilmiştir. Araştırmada verilerin elde edilmesi amacıyla 2022-2023 öğretim yılında Van ilinin ilçelerinde (Başkale, Erciş, Gevaş, İpekyolu, Özalp, Tuşba) Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ortaokullardaki 5.sınıf yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı sınıflarda görev alan 15 İngilizce öğretmeni çalışma grubuna alınmıştır. Çalışma grubu, uygun örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından temel araştırma problemi doğrultusunda hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla öğretmenlerle gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda toplanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin programın altyapı yeterliğine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Olumlu görüş belirten öğretmenlerin daha çok sınıf düzeninin uygunluğu, teknolojik altyapının yeterliği ve kaynak-materyal desteğini; olumsuz görüş belirten öğretmenlerin daha çok kaynak eksikliği, hizmet içi eğitimin eksikliği, teknolojik altyapı yetersizliği ve sınıf düzeninin uygun olmayışını vurguladıkları belirlenmiştir. Araştırmada öğretmenlerin bir kısmının bu programın ülkemizde yıllardır yaşanan yabancı dil öğrenme sorununa yeterli bir şekilde çözüm getireceğini; diğer kısmının ise kısmen çözüm getireceğini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin bir kısmının bu programda belirlenen ders saatlerinin yeterli olduğunu; diğer kısmının ise yeterli olmadığını vurguladıkları belirlenmiştir. Araştırmada programın temel öğeleriyle (hedefler, içerik, öğretim etkinlikleri, değerlendirme) ilgili olarak öğretmenlerin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: İngilizce, Yabancı Dil Ağırlıklı Öğretim Programı, Öğretmen

Teachers' Opinions on the Intensive English Language Teaching Program in Secondary School 5th Grades

Abstract

The purpose of this research is to determine teachers' opinions regarding the intensive English language teaching program. In this context, the positive and negative aspects of the intensive English language teaching program, which has been implemented in pilot schools determined by the Ministry of National Education since the 2017-2018 academic year and is still ongoing, the problems encountered in the process and possible solution suggestions have been tried to be revealed. In this research, qualitative research method was used as it aims to present a detailed picture of intensive English language teaching program applied in the 5th grade by presenting the views of the teachers in a realistic and holistic manner. In addition, in order to determine the teachers' views on the program in depth, it was designed with the case study method. In order to obtain the data in the research, 15 English teachers working in the secondary schools affiliated to the Directorate of National Education in the districts of Van (Başkale, Erciş, Gevaş, İpekyolu, Özalp, Tuşba) in the 2022-2023 academic year, in which the 5th grade intensive English language teaching program is implemented, were included in

* Van Edremit Mustafa Cengiz Ortaokulu. e-posta: jaguzar_1989@hotmail.com

** Doç. Dr. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü. e-posta: eyup.izci@inonu.edu.tr

the study group. The study group was selected using the convenient sampling method. In the research, data were collected with teachers through a semi-structured interview form prepared by the researcher in line with the main research problem. In the research, it was determined that the teachers have positive and negative opinions about the infrastructure adequacy of the program. Teachers who expressed positive opinions mostly emphasized the suitability of the classroom layout, the adequacy of the technological infrastructure, and the resource-material support; teachers who expressed negative opinions mostly emphasized the lack of resources, lack of in-service training, insufficient technological infrastructure, and unsuitable classroom arrangement. In the research, some of the teachers stated that this program will provide an adequate solution to the foreign language learning problem experienced in our country for years; the other part thought that it will bring a partial solution. In the research, some of the teachers stated that the course hours determined in this program are sufficient; the other part emphasized that they are not sufficient. In the research, it was revealed that teachers have positive and negative opinions about the basic elements of the curriculum (objectives, content, teaching activities, evaluation).

Keywords: English, Intensive Foreign Language Teaching Program, Teacher

GİRİŞ

Ülkelerin uluslararası eğitim, ticaret, yatırım ve iletişim ile sıkı bir şekilde meşgul olduğu küreselleşmiş bir dünyada, yabancı dil bilgisi önemli bir beceridir. Özellikle Avrupa ve Asya'da yabancı dil becerileri, yalnızca küreselleşme nedeniyle değil, aynı zamanda kıtaların doğal dil çeşitliliği nedeniyle de önemli bir durum olarak görülmektedir. Bilgi teknolojilerinin gelişmesi ve küreselleşme ile birlikte uluslararası ilişkiler artmış ve bu ilişkileri yönetebilmenin yanı sıra günümüz dünyasında bir veya birden fazla dil konuşabilmek iletişim, ekonomik refah, eğitim, sosyal hareketlilik vb. birçok farklı nedenden dolayı bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu çeşitli motivasyonlardan kaynaklanan ve olası amaçlara yönelik olarak, insanlar son zamanlarda bir dil öğrenmeye daha fazla ilgi duymaya başlamışlardır. Zarifi ve Sayyadı (2015), konuşulan dillerin çeşitliliğini yaymak için çok çaba gösterilmesine rağmen, İngilizcenin tartışılmaz bir köprü dil olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Seidlhofer (2005), son yirmi yılda İngilizcenin tüm dünyada ortak bir dil haline geldiğini ve bunun da farklı ana dil geçmişlerine sahip ve farklı kültürel normları paylaşan insanlar arasında bir iletişim dili veya iletişim aracı olduğu anlamına geldiğini belirtmektedir. Sonuç olarak, İngilizce bilmeyen milyonlarca kişi İngilizce öğrenmekte ve son teknolojik gelişmelerle paralel olarak İngilizce ile temas geçmektedir (Dinçer ve Koç, 2020). Yabancı dil ve özellikle İngilizcenin edinimi uzun yıllardan beri çok önemliyken, İngilizceyi daha küçük yaşlarda öğrenmek "ne kadar erken o kadar iyi" ilkesiyle büyük ilgi görmüştür. Yule'ın (2016) belirttiği gibi, dil öğrenmeye başlama yaşı ve yabancı dille sürekli etkileşim halinde bulunma, başarılı bir dil edinimi için belirleyici faktörlerdendir. Dünya çapında, bir yabancı dili çok daha erken öğrenmek için popüler bir eğilim bulunmaktadır. Avrupa'da erken dil öğrenimi projesine göre, eğitime yönelik çıkarımlar, politikalar ve programlar, toplumun erken yaşta dil öğrenimine yönelik ihtiyaçlarına göre şekillenmiş ve hükümetler, bu tür yaklaşımları dikkate alarak öğretim programlarını tasarlamaya yönelik adımlar atmaktadırlar (Erkan, 2020).

Yabancı dil eğitimine Türkiye'de de diğer ülkelerde olduğu gibi büyük önem verilmektedir. Daha spesifik olarak Türkiye bağlamında, 21. yüzyılda Avrupa Birliği'ne katılmak ve Avrupa ülkelerinin standartlarını yakalayarak daha çağdaş bir konuma ulaşmak için özellikle yabancı dil öğretimi alanında çok sayıda gelişme ve düzenleme görülmüştür (Kırkgöz, vd., 2016; MEB, 2017; MEB, 2018a; Salihoğlu, 2003). Türkiye'de yabancı dil eğitimindeki politika değişiklikleri bağlamında 1997'de bir reform başlatıldı ve yabancı dil olarak İngilizce, ilkökul dördüncü sınıfta standart bir zorunlu okul dersi olarak okutulmaya başlanmıştır (Kırkgöz, 2008). Bu reformda, dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin, ağırlıklı olarak İngilizce dil bilgisi ve iletişim becerilerine

dayalı, haftada 40 dakikalık iki derse katılmaları gerekiyordu. Bu sınıflardaki öğrenciler erken yaşta oldukları için dersler oyun benzeri etkinlikler, iletişimsel olarak desteklenen görevler ve etkileşimli etkinlikler etrafında planlanmıştır. Ancak bu öğretim programının genel çerçevesi gerek öğrenciler gerekse öğretmenler tarafından tüm görevleri etkin bir şekilde tamamlamadığı için yetkililer tarafından eleştirilmiştir (Kırkgöz vd., 2016). Türkiye’de ilköğretim programı, yabancı dil öğretimi bağlamında öğrencilere farklı seviyelerde İngilizcenin nasıl öğretileneğine ilişkin Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi (CEFR) ilkeleri izlenerek 2005 yılında revize edilmiştir. Bu programda temel ilkeler Yapılandırmacı Yaklaşım ve İletişimsel Dil Öğretimi ölçütlerine dayandırılmıştır. Ayrıca, öğrenciler için farklı etkinliklerle etkili bir öğretim ortamının desteklenebileceği düşünüldüğünden, çoklu zeka kuramı da yeni görevlere entegre edilmiştir (Dinçer ve Koç, 2020).

2012 yılında Türkiye’de ilköğretimde tüm eğitim sistemleri için farklı bir perspektifin baz alındığı bir eğitim inovasyonu olan 4+4+4 eğitim sistemi MEB tarafından sunulmuştur (MEB, 2012). Bu yeni sisteme göre, Türkiye’de öğrencilere yönelik İngilizce öğretimi iyileştirilmiştir. Yeni sistemde zorunlu eğitim şartı 8 yıldan 12 yıla çıkarılmış, hem ilköğretim (5,5 yaş) hem de dil öğretimi (6,6 yaş, ikinci sınıfta) için başlama yaşı düşürülmüştür (Gürsoy, vd., 2013). Yönetmeliğe göre, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine haftada iki saat İngilizce eğitimi, beşinci ve altıncı sınıf öğrencilerine ise haftada üç saat zorunlu dil eğitimi verilmektedir (MEB, 2012). Bu yeni çerçevede, okuma ve yazma becerilerinden ziyade ağırlıklı olarak konuşma ve dinleme becerilerine yer verilmiştir. Buna göre, performansa dayalı değerlendirmeler, üretken faaliyetler ve portfolyo çalışmaları gibi unsurlarla birlikte öğrencilerin değerlendirmeleri de geliştirilmiştir.

4+4+4 eğitim modelinin 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Türk eğitim sistemine girmesiyle öğretim programlarının yeniden gözden geçirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Milli Eğitim Bakanlığının eğitim kalitesini artırmaya yönelik politikaları çerçevesinde, ilköğretim ve ortaokul öğrencilerinin en az bir yabancı dili yazılı ve sözlü iletişim kurabilecekleri şekilde iyi öğrenmeleri amaçlanmıştır. Buna göre ülke genelindeki bazı ortaokulların 5. sınıflarında 2017-2018 eğitim öğretim yılında yoğun yabancı dil (İngilizce) eğitimi gerçekleştirilmeye başlanmıştır (MEB, 2017). MEB tarafından belirlenen 81 ilde 620 okulda 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren 5. sınıf yabancı dil ağırlıklı öğretim programının pilot uygulamasına başlanmıştır. Bu okulların 5. sınıflarında MEB tarafından hazırlanan “5. Sınıf Yabancı Dil Ağırlıklı İngilizce Öğretim Programı” kullanılmıştır. Program CEFR ilkelerine uygun olarak tasarlanmış ve İngilizce öğretiminde iletişimsel bir yaklaşımla öğrenen özerkliği ve problem çözme becerilerini geliştirmeye odaklanmıştır. 2017-2018 eğitim-öğretim yılı için pilot uygulamanın yapıldığı sınıflarda İngilizce için 15 ders saati, diğer derslere ise 20 ders saati verilmiştir. MEB tarafından ilgili kurumlara gönderilen yönetmelikte hem dersin öğretimine hem de değerlendirmeye yönelik çalışmalarda öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört dil becerisini geliştirmeye odaklı çalışmaların esas olacağı belirtilmiştir. 5. sınıfların İngilizce ders saatlerinin artması, o yıl okutulması gereken ünite sayısını da etkilemiş, bu nedenle pilot okul olarak belirlenen okulların 5. sınıflarında 40 ünitenin kapsanması hedeflenmiştir. Öğrencilerin kültürel farkındalıklarını ve kültürlerarası iletişim becerilerini geliştirmek için programa yeni temalar ve kültürel unsurlar eklenmiştir. Yeni temalar bağlamında, ünitelere daha küresel ve uluslararası konular dâhil edilmiş, deyimler ve atasözleri etkinliklerde sunulmuştur. Bir diğer yenilik ise, öğrencilerin değerlendirilmesi üretken faaliyetler ve göreve dayalı ödevler yardımıyla geliştirilmiştir (MEB, 2017).

2018-2019 eğitim öğretim yılında yabancı dil ağırlıklı öğretim programının pilot uygulamasında bazı değişiklikler yapılmıştır. Önce ders saatleri değiştirilmiş; ortaokul beşinci sınıfta isteğe bağlı olarak yabancı dil (İngilizce) dersleri 18 ders saatine kadar işlenirken, diğer dersler için ders saati bu bağlamda değişiklik göstermiştir. Aynı eğitim-öğretim yılında pilot okullarda 21.09.2018 tarihli kurum onayı ile onaylanan “5. ve 6. Sınıf Yabancı Dil Ağırlıklı İngilizce Öğretim Programı” uygulanmaya başlanmıştır. Bir önceki yılın öğretim programından farklı olarak

programdan son 4 ünite çıkarılarak toplam ünite sayısı 36'ya düşürülmüştür (MEB, 2018b; MEB, 2018c).

Türk eğitim sisteminde son çeyrekte yapılan yeniliklere ek olarak, MEB 2017 yılında mevcut dil öğretim yaklaşımının öğrencilere İngilizceyi etkili bir şekilde öğretmeyi hedeflemiştir. MEB, mevcut reform kapsamında yapılan ön pilot çalışmanın ardından Ocak 2017'de yeni İngilizce öğretim programı reformunu 2017-2018 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya başlamıştır. MEB, bu yeni programda, 5.sınıf yabancı dil hazırlık yılına dönüştürme çabası kapsamında İngilizce derslerinde ünite sayısını artırmıştır. Program, öğrencilerin dil öğrenme yeterliğini geliştirmeye yönelik yeni bir yaklaşım olduğundan, yeni programla ilgili güncel konuların, öğretmenlerin ihtiyaçları ve zorluklarının ve yeni programın öğrenciler için etkinliğinin akademik bir şekilde tartışılması gerektiğine inanılmaktadır. Bu bağlamda bu çalışma, yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulayıcıları olan İngilizce öğretmenlerinin fikirlerini ve önerilerini keşfetmeyi amaçlamaktadır.

Türk eğitim sistemi, dünyanın değişen ihtiyaçları ile birlikte İngilizce öğretim programlarında köklü değişiklikler yaşamıştır. Bu bağlamda 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren MEB tarafından belirlenen pilot okullarda uygulanmaya başlanan ve halen devam eden yabancı dil ağırlıklı öğretim programının yürütücüsü rolünde olan öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu çıkış noktasından hareketle bu çalışmada, pilot olarak uygulanan yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulanabilirliğinin, eğitim programının temel öğeleri açısından olumlu ve olumsuz yönlerinin, süreçte yaşanan sorunların ve olası çözüm önerilerinin öğretmen görüşlerine göre ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. İngilizce öğretmenlerinin beşinci sınıftaki “yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulanabilirliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. İngilizce öğretmenlerinin beşinci sınıftaki yabancı dil ağırlıklı öğretim programının temel öğeleri (hedefler, içerik, öğretim etkinlikleri, değerlendirme) hakkındaki görüşleri nelerdir?
3. İngilizce öğretmenlerinin beşinci sınıftaki yabancı dil ağırlıklı öğretim programının güçlü yanları hakkındaki görüşleri nelerdir?
4. İngilizce öğretmenlerinin beşinci sınıftaki yabancı dil ağırlıklı öğretim programının zayıf yanları hakkındaki görüşleri nelerdir?
5. İngilizce öğretmenlerinin beşinci sınıftaki yabancı dil ağırlıklı öğretim programının daha etkili olmasına yönelik önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, öğretmen görüşlerini gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya koyarak, 5. sınıfta uygulanan yabancı dil ağırlıklı öğretim programına ilişkin detaylı bir tabloyu okuyucuya sunmayı amaçlandığından nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Creswell'e (2008) göre, bir alanın derinlemesine araştırılması gerektiğinde nitel araştırma uygulanmalıdır. Bu tür bir araştırma yöntemi, bir problemin ayrıntılı bir şekilde anlaşılmasını gerektirir. Ayrıca öğretmenlerin programa ilişkin görüşlerini derinlemesine belirlemek için durum çalışması yöntemi ile desenlendirilmiştir. Bu çerçevede, bu nitel durum çalışması, Türkiye'de öğrencilere İngilizce öğretimi ile ilgili yeni bir öğretim programını incelemekte ve İngilizce öğretmenlerinin programın uygulanmasıyla ilgili görüşlerini araştırmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmada verilerin elde edilmesi amacıyla 2022-2023 öğretim yılında Van ilinin ilçelerinde (Başkale, Erciş, Gevaş, İpekyolu, Özalp, Tuşba) Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullardaki 5.sınıf yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı sınıflarda görev alan 15 İngilizce öğretmeni çalışma grubuna alınmıştır. Çalışma grubu, uygun örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Uygun örnekleme, mevcut olan kişi veya durumlardan yola çıkarak pratik ve hızlı bir şekilde verilerin toplanmasını sağlamaktadır (Patton, 2002). Bu çalışmada, kolay ulaşılabilirlik ve gönüllülük ölçütleri dikkate alınarak örnekleme alınacak öğretmenler belirlenmiştir. Çalışma grubundaki öğretmenlere ilişkin veriler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1
Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Mezun Olunan Fakülte	Görev Yaptığı İlçe	Mesleki Deneyim	Görev süresi	Hizmet İçi Eğitim
Ö1	Erkek	36	Eğitim	Tuşba	10 yıl	5 yıl	Hayır
Ö2	Kadın	29	Eğitim	Gevaş	5 yıl	2 yıl	Hayır
Ö3	Kadın	28	Eğitim	Başkale	4 yıl	3 yıl	Hayır
Ö4	Erkek	24	Eğitim	Erciş	2 yıl	2 yıl	Hayır
Ö5	Kadın	26	Eğitim	Erciş	2 yıl	1 yıl	Hayır
Ö6	Kadın	28	Eğitim	Gevaş	4 yıl	3 yıl	Hayır
Ö7	Kadın	31	Eğitim	Erciş	7 yıl	1 yıl	Hayır
Ö8	Erkek	27	Eğitim	Tuşba	3 yıl	3 yıl	Hayır
Ö9	Kadın	31	Eğitim	Gevaş	7 yıl	4 yıl	Hayır
Ö10	Erkek	27	Edebiyat	Özalp	3 yıl	2 yıl	Hayır
Ö11	Kadın	27	Edebiyat	Başkale	2 yıl	2 yıl	Hayır
Ö12	Kadın	27	Eğitim	Başkale	3 yıl	3 yıl	Hayır
Ö13	Kadın	29	Edebiyat	Gevaş	5 yıl	3 yıl	Hayır
Ö14	Erkek	32	Edebiyat	İpekyolu	8 yıl	2 yıl	Evet
Ö15	Erkek	29	Eğitim	İpekyolu	6 yıl	3 yıl	Evet

Tablo 1’e göre görüşme yapılan öğretmenlerin 9’u kadın, 6’sı erkektir. Öğretmenlerin 11’i 22-29 yaş aralığında, 4’ü 30-39 yaş aralığında bulunmaktadır. Öğretmenlerin 11’i eğitim fakültesi, 4’ü fen-edebiyat fakültesinden mezun olmuştur. Öğretmenlerin 3’ü Başkale, 3’ü Erciş, 4’ü Gevaş, 2’si İpekyolu, 1’i Özalp ve 2’si Tuşba ilçelerinde görev yapmaktadır. Öğretmenlerin 10’u 1-5 yıl arası, 5’i 6-10 yıl arası mesleki deneyime sahiptir. Ayrıca öğretmenlerin 2’si 1 yıl, 5’i 2 yıl, 6’sı 3 yıl, 1’i 4 yıl ve 1’i 5 yıl yabancı dil ağırlıklı öğretim programında görev almıştır. Yabancı dil ağırlıklı öğretim programında görev alan öğretmenlerin 13’ü bu programla ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim almamış, 2’si hizmet içi eğitim almıştır.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış açık uçlu dokuz sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formdaki sorular, İngilizce öğretmenlerinin ortaokullardaki yabancı dil ağırlıklı eğitimin pilot uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yöneliktir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde araştırmacı önceden görüşme soruları hazırlar ve görüşme bu sorular doğrultusunda yapılır. Görüşmeyi yapan kişi kendini ifade etmekte ve konu hakkında derinlemesine bilgi vermekte serbesttir (Büyüköztürk, vd., 2022). İki bölümden oluşan görüşme formunun ilk bölümünde cinsiyet, yaş, mezun olunan fakülte, mesleki kıdem, yabancı dil ağırlıklı İngilizce öğretim programındaki kıdem, görev yapılan okul, yabancı dil ağırlıklı İngilizce öğretim programı ile ilgili hizmet içi eğitim alıp almadığı gibi kişisel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde ise, yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulanmasına ilişkin dokuz adet genel soru ve genel sorularla bağlantılı sekiz adet alt soru yer almaktadır. Görüşme formunda yabancı dil

ağırlıklı öğretim programının temel öğelerine (hedef, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme), yaşanan dil öğrenme sorunlarına çözüm getirip getirmeyeceğine, güçlü ve zayıf yönlerine yönelik İngilizce öğretmenlerinin genel düşüncelerine ve önerilerine ilişkin sorulara yer verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmaya ilişkin verilerin Van il merkezi ve ilçelerindeki pilot okullarda toplanması hedeflenmiştir. MEB tarafından Van ilinde belirlenen pilot okullarda (toplamda 9 ilçede, 19 okulda) yabancı dil ağırlıklı öğretim programı uygulanmaktadır. Bu okulların 8'i il merkezinde (Edremit, İpekyolu, Tuşba), 11'i ise Van'ın farklı ilçelerinde (Başkale, Erciş, Gevaş, Gürpınar, Muradiye, Özalp) bulunmaktadır. 2022-2023 eğitim öğretim yılında yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle veri toplamak amacıyla okullar ziyaret edilmiştir. Ziyaretler okulların konumlarına ve şehir merkezine uzaklıklarına göre düzenlenmiştir. Araştırmada halen 5. sınıf yabancı dil ağırlıklı öğretim programında ders vermekte olan İngilizce öğretmenleri yer almıştır. Öğretmenlerin müsait saatlerini kontrol etmek için bir hafta önceden okullar aranmış ve görüşme randevusu öğretmenlerin haftalık programına göre oluşturulmuştur. Dikkatin dağılmaması için danışman odası, öğretmen odası gibi sessiz ve uygun ortamlar tercih edilmiştir. Bununla beraber görüşmeler, katılımcılarla bir araya gelmenin mümkün olmadığı durumlarda çevrimiçi internet uygulamaları veya telefon aracılığıyla da gerçekleştirilebilir. Bununla birlikte telefon görüşmeleri, görüşülen kişinin beden dilini yansıtmadığından sıkıntı oluşturabilmektedir. Ancak, çevrimiçi internet uygulamaları, maliyet ve vakit açısından araştırmacılara avantaj sağlayabilmektedir (Adıgüzel, 2019). Bu çalışmada çoğu öğretmenin talebi doğrultusunda yüz yüze görüşme yerine internet uygulamaları üzerinden görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi görüşme yapmak isteyen öğretmenlerle 2022-2023 eğitim-öğretim yılının birinci döneminde zoom programı üzerinden görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin hepsi araştırmayı önemsemiş ve programın ilerlemesine katkıda bulunmak istemişlerdir. Görüşme sırasında öğretmenlerin anlamadığı sorularda sonda sorularla destek verilmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler ortalama 20-25 dakika sürmüştür. Öğretmenlerin izni doğrultusunda yapılan görüşmeler kayıt altına alınmıştır.

Görüşmelerden elde edilen veriler, betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz, nitel veri toplama yöntemleriyle toplanan verileri düzenlemek ve değerlendirmek için kullanılmaktadır (Karataş 2015; Punch, 2014). Betimsel analizin dört adımı betimsel analiz için konu çerçevesinin geliştirilmesi, verilerin temalara uygun olarak işlenmesi, sonuçların tanımlanması ve yorumlanması aşamalarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada bu aşamalar sırasıyla takip edilerek öncelikle kaydedilen görüşmelerin bilgisayar ortamında dökümleri yapılmıştır. Bu aşamadan sonra, bu çalışmadan elde edilen nitel veriler kodlanmış ve kategorilere ayrılmıştır. Daha önceden oluşturulan temalara belirlenen kodların ortak özellikleri dikkate alınarak ilgili temalara işlenmiştir. Daha sonra kod ve temalara göre düzenlenen veriler betimlenmiş ve yorumlanmıştır. Bulguları doğrulamak ve öğretmenlerin bakış açılarını açık bir şekilde göstermek için verilere doğrudan alıntılar da eklenmiştir. Doğrudan alıntılarının sunumu için öğretmenlere bir kod numarası verilmiştir. Öğretmenlere “Ö1, Ö2, Ö3...” şeklinde kod verilmiştir.

Çalışmada geçerlik ve güvenilirliği artırmak için bazı önlemler alınmıştır. Bu doğrultuda, dış güvenilirlik için araştırma soruları, araştırmanın yöntemi ile ilgili süreçler detaylı olarak açıklanmıştır. İç güvenilirlik için ise araştırma verileri araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kodlanmıştır. Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen güvenilirlik formülü ($Güvenirlik = \frac{Görüş\ birliği}{(görüş\ birliği + görüş\ ayrılığı)}$) kullanılarak yapılan hesaplama sonucunda iki farklı kodlayıcı arasındaki uyum yüzdesi % 94 olarak elde edilmiştir. Bu durumda yapılan kodlamaların güvenilirliğinin yeterli olduğu söylenebilir (Miles ve Huberman, 1994). Benzer şekilde, belirlenen kodların uygun temalarla ilişkilendirilmesi araştırmacılar tarafından ayrı ayrı yapılmış ve aradaki uyuma (uyum oranı: % 98)

bakılarak karar verilmiştir. Ayrıca çalışmada iç ve dış geçerlik için ise verilerin tutarlı olması sağlanmış ve veriler doğrudan alıntılar kullanılarak desteklenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmada ele alınan problem ve alt problemlerin çözümü için toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda ulaşılan bulgular ve bu bulgularla ilgili yorumlar alt problemlerin sırası dikkate alınarak verilmiştir. Bu alt problemlere ilişkin öğretmenler ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler sonucunda katılımcı görüşleri, “Yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulanabilirliğine yönelik öğretmen görüşleri”, “Yabancı dil ağırlıklı öğretim programının temel öğelerine yönelik öğretmen görüşleri”, “Yabancı dil ağırlıklı öğretim programının güçlü yanlarına yönelik öğretmen görüşleri”, “Yabancı dil ağırlıklı öğretim programının zayıf yönlerine yönelik öğretmen görüşleri”, “Yabancı dil ağırlıklı öğretim programına yönelik öğretmenlerin önerileri” olmak üzere beş ana tema altında gruplandırılmıştır. Belirlenen temalara ilişkin açıklamalara, betimlemelere ve öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

1. Programın Uygulanabilirliğine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin, yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulanabilirliğine yönelik görüşleri programın altyapı yeterliği, yabancı dil öğrenme sorununa çözüm getirme ve ders saatlerinin yeterliği olmak üzere 3 kategoriye ayrılarak aşağıda verilmiştir. Her bir kategoriyle ilgili detaylı betimlemeler ayrı bir başlık altında sunulmuştur.

Programının altyapı yeterliği: Öğretmenlerin programın altyapı yeterliğine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin en çok olumlu görüş bildirdikleri konu, sınıf düzeninin bu programa uygun olmasıdır. Öğretmenler bu programın uygulandığı sınıflara yerleştirme sınavı ve yabancı dil öğrenmeye karşı ilgi, motivasyonu olan öğrencilerin alındığını ve sınıf mevcutlarının da makul düzeyde olduğunu belirterek sınıf düzeninin bu programın uygulanabilmesi için elverişli olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin programın altyapı yeterliğine ilişkin diğer olumlu görüşleri, akıllı tahtanın ve internet bağlantısının olmasıyla teknolojik altyapının uygun olması ve programa özel kaynak ve materyal desteğinin sağlanmasıdır. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Yabancı dil ağırlıklı öğretim programına genel olarak baktığımda ders saatlerinin yeterli, öğretmene ek materyal kullanma noktasında esnekliğin sağlandığını, milli eğitim tarafından hem basılı olarak hem teknolojik olarak kaynak desteğinin sağlandığını söyleyebilirim. Ayrıca öğrenciler bu programa yerleştirme ya da giriş sınavı ile alındıkları için sınıf düzeninin de bu programa uygun olduğunu düşünüyorum. Bu sebeple programın altyapısının yeterince iyi olduğunu söyleyebilirim.”
(Ö4)

Yukarıda programın altyapı yeterliğine ilişkin olumlu görüş belirten öğretmenlerin yanı sıra bu durumla ilgili olumsuz görüş belirten öğretmenler de mevcuttur. Öğretmenlerin en çok olumsuz görüş bildirdikleri konu, bu programa özel kaynak ve materyal desteğinin olmamasıdır. Öğretmenler bu duruma ilişkin olarak, pilot uygulamanın yapıldığı okullara normal İngilizce öğretim programında kullanılan kaynakların gönderildiğini ve bunların yabancı dil ağırlıklı öğretim programı için yeterli ve uygun olmadığını vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin programın altyapı yeterliğine ilişkin olumsuz görüşleri daha çok sırasıyla; programla ilgili hizmet içi eğitim veya bilgilendirme toplantılarının yapılmaması, akıllı tahta ve internet bağlantısı bağlamında teknolojik altyapı yetersizliği, sınıfların herhangi bir sınav veya özellik aranmadan oluşturulması ve sınıf mevcutlarının çok yüksek olmasıdır. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Bize programın altyapısı ve nasıl uygulanacağı ile ilgili herhangi bir bilgi verilmedi. Biz milli eğitim tarafından pilot olarak uygulamaya konan bu programa, içeriğe ve materyallere

kendimiz ulaşmaya çalıştık. Ancak program uygulanmaya başlandığında kafa karışıklığı yaşadığımızı belirtmek isterim. Ayrıca öğrenciler sınav yerine isteğe bağlı olarak bu uygulamaya alındı.” (Ö2)

Araştırmanın bulgularından da görüldüğü üzere, öğretmenlerin programın altyapı yeterliğine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı okulların gerek fiziki altyapı yeterliği gerekse kaynak desteği alma durumu ve sınıf düzeni bakımından farklılaştıkları ifade edilebilir.

Türkiye’de yabancı dil öğrenimine ilişkin temel sorunlara çözümü: Öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programının ülkemizde yaşanan yabancı dil öğrenme sorununa çözüm getirme noktasındaki görüşleri, bu programın yeterli bir şekilde çözüm getireceği ve kısmen çözüm getireceği şeklinde farklılaşmaktadır. Bu programın yaşanan yabancı dil öğrenme sorununa yeterli bir şekilde çözüm getireceğini düşünen öğretmenler; çocukların sürekli yabancı dille karşı karşıya kaldığını, yabancı dil öğrenme açısından avantajlı bir dönemde bulduklarını, İngilizceyi pratiğe döktüklerini, yabancı dil öğrenmeye ilgi duyanların sürece daha fazla katılım gösterdiklerini belirterek bu programın yabancı dil öğrenimi için bir altyapı oluşturduğunu ve uzun vadede çözüm getireceğini vurgulamışlardır. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Bu programla çocuklar erken yaşta yabancı dil öğrenmeye başlıyorlar ve yabancı dille yoğun bir şekilde karşı karşıya kalmaktadırlar. Bunun birçok faydası var elbette. Bunu bizzat faydasını çocuklar yedinci veya sekizinci sınıfa geçtiklerinde görebiliyorum. Örneğin; beşinci sınıfta bu programa dâhil olan öğrenciler ileriki zamanlarda hem daha iyi konuşabilmekte hem de sınavlarda diğer öğrencilerden daha iyi başarı gösterebilmektedirler.” (Ö1)

Yukarıda programın ülkemizde yaşanan yabancı dil öğrenme sorununa çözüm getirme noktasında programın yeterli olduğunu belirten öğretmen görüşlerinin yanı sıra kısmen çözüm getireceğini düşünen öğretmenler de mevcuttur. Programın bu soruna kısmen çözüm getireceğini düşünen öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde; sürecin devamlılığının sağlanmadığı, sınav odaklı bir sistemin var olduğu ve uygulama yetersizliğini vurguladıkları görülmektedir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Bu programın ülkemizde yaşanan yabancı dil öğrenme sorununa kısmen de olsa çözüm getireceğini düşünüyorum. Haftada on bir saat dil öğrenimi görmek gayet güzel ama sadece sınıf ortamında yabancı dille karşı karşıya kalmak dil edinimi için yeterli olmamaktadır. Bu sebeple okul dışında da yabancı dilin kullanılması gerektiğini düşünüyorum.” (Ö8)

Araştırmanın bulgularından da görüldüğü üzere, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu programın ülkemizde yıllardır yaşanan yabancı dil öğrenme sorununa yeterli bir şekilde çözüm getireceğini; bir kısmının ise kısmen çözüm getireceğini düşündükleri belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının ülkemizdeki yabancı dil öğrenme sorununa farklı bir perspektiften ve iletişimsel bir şekilde yaklaşıldığından nispeten çözüm getireceği ifade edilebilir.

Ders saatlerinin yeterliği: Yabancı dil ağırlıklı öğretim programında verilen ders saatlerine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde her okulda standart bir ders sayısının olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca bu konuya ilişkin öğretmen görüşlerinin, bu ders saatlerinin yeterli ve yetersiz olması şeklinde farklılaştığı ortaya çıkmıştır. Verilen ders saatlerinin yeterli olduğunu düşünen öğretmenler; ders saatlerinin kazanımların gerçekleştirilmesi için yeterli, farklı etkinlikler yapılmasına olanak sağladığı ve dil becerilerinin gelişmesine katkı sunduğunu ifade etmişlerdir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı beşinci sınıflarda haftada on bir saat ders işlemekteyiz. Bu ders süresinin kazanımların gerçekleştirilmesi için yeterli olduğunu

düşünüyorum. Süreç içerisinde farklı etkinlikler uygulayarak öğrencilerin en üst düzeyde dört temel beceriyi kazanmalarını sağlıyoruz.” (Ö13)

Yukarıda ders saatlerinin yeterli olduğunu düşünen öğretmenlerin yanı sıra ders saatlerinin yetersiz ve artırılması gerektiğini düşünen öğretmenler de bulunmaktadır. Bu konuda öğretmenler; ders saatlerinin kazanımların gerçekleştirilmesi için az olduğu, pratik yapma/farklı etkinlikler yapma ve yabancı dilde iletişim becerilerini kazandırmak için zamanın sınırlı olduğunu vurgulamışlardır. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Biz yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı 5.sınıflarda haftada 12 saat İngilizce dersi işlemekteyiz. Bu saat çok görünmekle beraber ortaokul 5.sınıf yabancı dil ağırlıklı İngilizce öğretim programının içeriği çok yoğun olduğu için bütün etkinlikleri yapmak veya bütün becerileri kazandırabilmek için yetersizdir.” (Ö15)

Araştırmanın bulgularından da görüldüğü üzere, öğretmenlerin bir kısmının bu programda belirlenen ders saatlerinin yeterli olduğunu; diğer kısmının ise yeterli olmadığını vurguladıkları belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı okullarda yönetmeliğe uygun bir şekilde ders saatlerinin ayarlanmadığı ve bazı öğretmenlerin bu durumdan şikayetçi olduğu ifade edilebilir.

2. Programın Temel Öğelerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin, yabancı dil ağırlıklı öğretim programının temel öğelerine yönelik görüşleri hedefler, içerik, öğretim etkinlikleri ve değerlendirme ögesi olmak üzere 4 alt başlığa ayrılarak aşağıda verilmiştir. Öğretmenlerin, yabancı dil ağırlıklı öğretim programının öğelerine yönelik görüşleri olumlu ve olumsuz olmak üzere 2 kategoriye ayrılarak verilmiştir.

Hedef ögesine yönelik öğretmen görüşleri: Öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programında belirlenen hedeflerle ilgili olarak olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin en çok olumlu görüş bildirdikleri konular, hedeflerin sınıf ortamında gerçekleştirilebilir olması ve öğrencilerin gelişim seviyesine uygun olmasıdır. Bunun yanı sıra öğretmenler, hedeflerin öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşıladığını ve hayatta kullanabilecekleri kazanımlara yer verildiğini ifade etmişlerdir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Bu programda belirtilen kazanımlar, on bir saatlik ders süresi içerisinde öğrencilere kazandırılabilir niteliktedir. Ayrıca öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun, onların ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak, onları zorlamayacak ve günlük hayatta işlevsel olabilecek kazanımlar olarak belirlenmiştir.” (Ö2)

Yukarıda programın hedef ögesine yönelik belirtilen olumlu öğretmenlerin yanı sıra olumsuz görüş belirten öğretmenler de bulunmaktadır. Programın hedefler ögesine yönelik olarak öğretmenlerin olumsuz görüşleri daha çok sırasıyla; hedeflerde soyut kazanımlara yer verilmesi öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun olmaması, öğrenci seviyesinin üstünde olması ve iletişim becerilerinden ziyade dil bilgisi kuralları ve okuma becerisine ağırlık verilmesi şeklindedir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“...kazanımlarda iletişim becerilerinden ziyade daha çok gramer ve okuma becerilerine odaklanılmaktadır. Ama programda çocukların orta düzeyde (intermediate) İngilizce dil bilgisine sahip olmaları hedefleniyor. Bu bakımdan bir tutarsızlık söz konusu...” (Ö10)

Araştırmanın bulgularından da görüldüğü üzere, öğretmenlerin programın hedef ögesine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının hedefler ögesini özellikle öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun

bir şekilde düzenlemenin, işlevsel olabilecek davranışlara yer verilmesinin ve bunlara uygun kaynakların sunulmasının önemli olduğu söylenebilir.

İçerik ögesine yönelik öğretmen görüşleri: Öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programında belirlenen içerikle ilgili olarak olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin en çok olumlu görüş bildirdikleri konular; içeriğin kazanımlarla tutarlı olması, dört temel dil becerisini kazandırıcı nitelikte olması ve öğrencilerin ilgi, ihtiyacına uygun olmasıdır. Öğretmenler ayrıca programda temalar yoluyla belirlenen içeriğin kendi içerisinde akıcı ve bütünsel olduğunu, günlük hayattaki konuları ele aldığını ve farklı kültürleri de ele alarak öğrencilere zengin temaları sunduğunu belirtmişlerdir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Programdaki ünite ve temalar hedefler ve kazanımlarla tutarlıdır. İçerik aynı zamanda yoğun olmasından dolayı dört temel dil becerisini kazandırabilecek nitelikte ve öğrencilerin ilgi ve dikkatini çekmektedir.” (Ö2)

Yukarıda programın içerik ögesine yönelik olarak belirtilen olumlu öğretmen görüşlerinin yanı sıra, olumsuz öğretmen görüşleri de bulunmaktadır. Öğretmenlerin programın içeriği ile ilgili olarak olumsuz görüş belirttikleri durumlar daha çok sırasıyla; programdaki içeriğe uygun kaynak gönderilmemesi, dil bilgisi kuralları gibi soyut konulara yer verilmesi ve özellikle konuşma ve dinleme becerisi olmak üzere dört temel dil becerisine yeterince yer verilmemesi şeklindedir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“...öğrencilerin henüz soyut kavramları edinmek için hazır olmadığı bir yaşta dil bilgisi kuralları gibi öğrenilmesi ve kavratılması zor konulara yer verildiğini ifade edebilirim...” (Ö15)

Araştırmanın bulgularından da görüldüğü üzere, öğretmenlerin programın içerik ögesine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının içerik ögesini öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılar nitelikte düzenlemenin, onlara dört temel dil becerisini bütüncül bir şekilde sunmanın ve öğrencilerin seviyelerinin üzerinde bulunan soyut konulara yer verilmemesinin büyük önem arz ettiği söylenebilir.

Öğretim süreci ögesine yönelik öğretmen görüşleri: Öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programında belirlenen öğretim etkinlikleri ile ilgili olarak olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin en çok olumlu görüş bildirdikleri konular, öğretim etkinliklerinin öğrencilerin ilgisini, dikkatini çekerek onların isteyerek, eğlenerek derse aktif bir şekilde katılımlarını sağlaması ve dört temel dil becerisinin iyi bir şekilde geliştirilmesi amacıyla ayrı ayrı ele alınmasıdır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin programın öğretim etkinlikleri ile ilgili olarak olumlu görüş belirttikleri durumlar daha çok sırasıyla; öğretim etkinlikleri ögesinin hedefler, içerik ve değerlendirme öğeleriyle tutarlı olması, öğretim etkinliklerinde farklı etkinliklerin uygulanmasına olanak sağlanması, bu etkinliklerin sınıf ortamında gerçekleştirilebilir nitelikte olması, süreçte hem bireyselleştirilmiş hem de işbirlikli öğretim tekniklerine yer verilmesi, öğrencilere anında dönüt-düzeltilme verilmesi şeklindedir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Programda önerildiği şekilde öğretim etkinliklerinde toplam ders saatini dört temel beceriye bölerek işlemekteyiz. Böylece öğrencilerin hangi beceride daha fazla gelişim gösterdiğini görebiliyoruz. Ayrıca öğrencilerin hoşuna gidecek farklı ve renkli etkinlikler yaparak onların isteyerek derse katılmasını sağlıyoruz. Farklı etkinlikler yoluyla ve gerek işbirlikli yaklaşım ve gerekse bireyselleştirilmiş öğretim teknikleri ve anında dönüt-düzeltilme yoluyla öğretim hedeflerini kazandırmaya çalışıyoruz.” (Ö1)

Yukarıda programın öğretim etkinlikleri ile ilgili olarak belirtilen olumlu öğretmen görüşlerinin yanı sıra olumsuz öğretmen görüşleri de bulunmaktadır. Öğretmenlerin programın öğretim etkinlikleri ile ilgili olarak olumsuz görüş belirttikleri durumlar, dinleme ve konuşma becerilerine yönelik olarak iletişimsel etkinliklere yer verilmemesi ve dil bilgisi kuralları gibi soyut konuların doğrudan anlatımla öğrencilere sunulmasıdır. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“...dil bilgisi kuralları gibi soyut konuları işlemeye geçtiğimizde ise öğrencilerin biraz sıkıldıklarını ve motivasyonlarının bozulduğunu görebiliyorum.” (Ö4)

Araştırmanın bulgularından da görüldüğü üzere, öğretmenlerin programın öğretim etkinlikleri ögesine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının öğretim etkinlikleri ögesinin farklı strateji, yöntem ve tekniklerin kullanılmasına olanak sağlayan, farklı stillere sahip olan öğrencilerin derse katılmasına imkân veren eklektik bir yaklaşımın uygulanmasının öğrencilerin yabancı dil öğrenme sürecinde daha aktif bir şekilde rol oynamalarını sağladığı ifade edilebilir.

Değerlendirme ögesine yönelik öğretmen görüşleri: Öğretmenlerin programın değerlendirme ögesine yönelik olarak olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin değerlendirme ögesine ilişkin en çok olumlu görüş belirttikleri durumlar, değerlendirmenin elde edilen üründen ziyade sürece yönelik olması ve dört temel beceriyi ölçer nitelikte olmasıdır. Öğretmenler ayrıca değerlendirme ögesinin; farklı sınav etkinliklerinin yapılmasına olanak sağladığını, hedefler, içerik ve öğretim etkinlikleri öğeleriyle tutarlı olduğunu, öz-değerlendirme ve akran değerlendirme durumlarını sağladığını vurgulamışlardır. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Yabancı dil ağırlıklı öğretim programında belirlenen ölçme-değerlendirme etkinlikleri klasik değerlendirme etkinliklerinden oldukça farklılaşmakta; bu programda öz-değerlendirme, akran değerlendirmesi, analize dayalı değerlendirmeler gibi sürece yönelik olan ölçme değerlendirme yöntemleri kullanılmaktadır. Ayrıca bu programda kullanılan ölçme-değerlendirme yöntemleri gerek hedeflerle gerekse içerik ve öğretim etkinlikleriyle bütünlük taşımaktadır.” (Ö14)

Yukarıda programın değerlendirme ögesine yönelik olarak belirtilen olumlu öğretmen görüşlerinin yanı sıra olumsuz görüşler de bulunmaktadır. Öğretmenlerin değerlendirme ögesine ilişkin en çok olumsuz görüş belirttikleri durumlar daha çok sırasıyla; değerlendirme etkinliklerinin yetersiz olması, dinleme ve konuşma gibi iletişimsel becerilerden ziyade dil bilgisi kuralları ve okumaya odaklanması ve değerlendirme ögesinin hedefler, içerik ve öğretim etkinlikleri öğeleriyle tutarsızlık göstermesi şeklindedir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Programda belirlenen değerlendirme etkinlikleri hedeflerle tutarlı ama kullanılan içerik farklı olduğu için bu kaynaktaki değerlendirme etkinliklerinin süreci ölçmekten çok ürüne yönelik olduğunu ve yetersiz olduğunu düşünüyorum. Aynı şekilde süreç içerisinde herhangi bir değerlendirme etkinliği bulunmuyor. Sadece süreç sonunda düzey belirlemeye yönelik değerlendirme etkinlikleri yapılmaktadır.” (Ö13)

Araştırmanın bulgularından da görüldüğü üzere, öğretmenlerin programın değerlendirme ögesine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulardan hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının değerlendirme ögesinde özellikle alternatif ölçme araçlarının kullanılmasının ve elde edilen üründen ziyade sürece yönelik olarak öğrencilere sürekli geri bildirim verilmesinin onları hedef dile karşı daha motive ettiği ve sürece kattığı belirtilebilir.

3. Programın Güçlü Yönlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Programın güçlü yönlerine yönelik olarak öğretmenlerin tümü, bu program sayesinde çocukların erken yaşlarda sürekli yabancı dille etkileşim halinde bulduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler ayrıca programın; dinleme ve konuşma gibi iletişim becerilerini arttırdığını, öğrencilerde artan motivasyon yoluyla hem İngilizce dersinde hem diğer derslerde akademik başarıyı arttırdığını, dört temel dil becerisine ağırlık verildiğini ve yabancı dil öğrenmeye karşı ön yargıları, korkuları yıkararak olumlu tutumların geliştirilmesini sağladığını vurgulamışlardır. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Öğrenciler yabancı dille çok yoğun bir şekilde karşı karşıya kalmaktadırlar. Öğrencilere kendilerinin aktif olarak katıldıkları etkinlikler sunulmaktadır. Bu programda günlük hayatla bağlantılı konular ve etkinlikler ele alındığı için öğrenciler derslere isteyerek ve eğlenerek katılım göstermektedirler. Ayrıca öğrenciler birbirleriyle ve öğretmenle sürekli etkileşim halinde buldukları için iletişim becerileri artmaktadır. Bizim açımızdan düşünecek olursak da mesleki olarak gelişmemize katkıda bulunuyor. Ayrıca süreçte bize hem kaynak kullanımında hem etkinliklerde ve değerlendirmede esneklik sağlanıyor.” (Ö4)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi programın birçok güçlü yönünün olduğu vurgulanmıştır. Bu araştırma bulgularından hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının ülkemizdeki yabancı dil öğrenme sürecine yeni ve farklı bir bakış açısı getirdiği, bu programın önemli paydaşlarından ve yürütücüsü rolünde olan öğretmenler tarafından olumlu bir şekilde karşılandığı söylenebilir.

4. Programın Zayıf Yönlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Programın zayıf yönlerine yönelik olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu, süreçte ders kaynağı veya materyali konusunda eksiklikler olduğunu belirtmişlerdir. Söz konusu zayıf yönlerle ilişkin öğretmenlerin; yabancı dil öğrenmeye karşı ilgi ve motivasyonu olmayan öğrencilerin dâhil edilmesi, İngilizce ders saatlerinin yoğunluğundan dolayı görsel sanatlar, beden eğitimi, müzik gibi derslerin eksikliği, konuşma ve dinleme becerilerine programda yeterince yer verilmemesi, öğretmenler için hizmet içi eğitim, bilgilendirme ve değerlendirme toplantılarının yapılmaması, gerek kaynak desteği gerek ilgilenme bakımından veli desteğinin olmaması, programdaki temel öğelerin tutarsızlık göstermesi, programdaki kazanımların öğrenci seviyesine uygun olmaması ve ülkemizde sınav odaklı bir sistemin olmasının bu programa da yansımaları durumlarını da vurguladıkları belirlenmiştir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Süreçte kaynak desteğinin olmaması büyük bir problem. Bu süreçte kaynakları kendimiz ve veli desteği ile temin etmeye çalışıyoruz. Ancak bazen kaynakların pahalı olmasından dolayı aldırılmakta problem yaşıyoruz. 6., 7. ve 8. sınıflarda bu programın olmaması verilen emeğin boşa gitmesine sebep olmaktadır. Kazanımlarda iletişim becerilerine pek yer verilmemektedir. Bu nedenle sınıfın dışında yabancı dil kullanımı kısıtlanmaktadır. Bunun yanında beden eğitimi, resim ve müzik gibi derslerin olmayışı bir noktada problem yaratabilmektedir. Ayrıca dil öğrenmeye karşı ilgi duymayan öğrenciler süreç içerisinde sıkılmakta ve yorulmaktadırlar...” (Ö9)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi programın birçok zayıf yönünün olduğu vurgulanmıştır. Bu araştırma bulgularından hareketle gerek alt yapı yeterliği gerekse de kaynak desteği ve temel öğelerin tutarlılığı ile ders saatlerinin yeterliği konularındaki problemlerin programın etkili bir şekilde uygulanmasını engelleyen faktörler olduğu ve bunların bertaraf edilmesinin öğrencilere daha büyük faydalar sağlayacağı ifade edilebilir.

5. Programa Yönelik Öğretmen Önerileri

Öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programının daha işlevsel ve etkili olmasına yönelik önerileri incelendiğinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu programa özel kaynak ve materyal desteğinin sağlanması gerektiğini belirttikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmenlerin bu programa ilişkin önerileri daha çok sırasıyla; internet bağlantısı, akıllı tahta ve bu programa özel etkileşimli uygulamalar gibi teknolojik altyapının zenginleştirilmesi, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye karşı ilgi, motivasyonlarının artırılarak olumlu tutum geliştirmelerinin sağlanması, gerek farklı branşlardaki öğretmenler arasında gerekse öğretmenler ile yöneticiler arasında iletişim, işbirliği ve koordinasyonun sağlanması, ders saatlerinin artırılması, bu programın 6., 7., ve 8.sınıflarda devamlılığının sağlanması, programın ülke genelinde yaygınlaştırılması, farklı kültürlerin de programa entegre edilerek temaların zenginleştirilmesi, tam donanımlı İngilizce laboratuvarlarının oluşturulması, programın temel öğelerinin tutarlılık, işlevsellik, iletişim becerilerini barındırması açısından tekrar gözden geçirilmesi ve programın bulunduğu bölgeye göre uyarlanması şeklindedir. Bu durum hakkındaki öğretmen görüşlerinden biri aşağıda sunulmuştur:

“Milli eğitim tarafından hem basılı ortamda hem elektronik ortamda kaynak ve materyal desteği sağlanmalıdır. Çünkü ailelere kaynak kitap aldurmakta sıkıntı yaşıyorum. Programda gramer, okuma ve dil bilgisi kurallarından ziyade iletişim becerilerine daha çok yer verilmelidir. İçerikteki temalar zenginleştirilmeli ve kültürel entegrasyon sağlanmalıdır. Çünkü kültür edinimi yabancı dil öğretiminde önemli bir yer tutmaktadır. Milli eğitim tarafından yapılan merkezi sınavlar dil bilgisinden ziyade iletişim becerilerini ölçmeye dönük olmalıdır. Bu programda gerek kazanımlar gerek içerik ve değerlendirme etkinlikleri bulunduğu bölgeye göre yeniden düzenlenmelidir.” (Ö10)

Yukarıda programın etkililiğine yönelik öğretmenler tarafından gerek programın uygulanabilirliğine gerekse temel öğelere ve sürece yönelik birçok öneri dile getirilmiştir. Yabancı dil ağırlıklı öğretim programının önemli paydaşlarından olan öğretmenlerin önerilerinin ilgililer tarafından dikkate alınmasının sürecin daha etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi açısından büyük önem taşıdığı belirtilebilir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlardan yola çıkarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir. Ortaokul 5.sınıflarda yabancı dil ağırlıklı İngilizce öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerinin incelendiği bu çalışmada elde edilen sonuçlar ele alınan alt problemlerin sırasına dikkat edilerek sunulmuştur.

Programın Uygulanabilirliğine Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada öğretmenlerin programın altyapı yeterliğine ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Olumlu görüş belirten öğretmenlerin daha çok sınıf düzeninin uygunluğu, teknolojik altyapının yeterliği ve kaynak-materyal desteğini vurguladıkları ortaya çıkmıştır. Dilekli'nin (2018) yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulanmasıyla ilgili çalışmasında ulaştığı öğretmenlerin fiziki altyapının yeterliğine dair görüşlerinin genellikle olumlu yönde olduğu bulgusu bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Erdem ve Yücel Toy (2017), yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı sınıflara kaynak desteğinin gönderildiği, sınıflarda akıllı tahta, projeksiyon cihazı gibi teknolojik altyapının yeterli olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kaya ve Aydın (2011) da çalışmalarında akıllı tahta kullanımının genel olarak öğretimin etkililiğini artırdığını belirtmişlerdir. Ayrıca Demirel ve Fakazlı (2021) yaptıkları çalışmada kaynak desteğinin program hedeflerine ulaşmada önemli araçlar olduğunu ve kaynak seçiminin dikkatli yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Benzer şekilde alanyazında yapılan birçok çalışmada (Aksoy, vd., 2018; Kambur, 2018; Kayabaşı ve Köse, 2019) öğretmenlerin programla ilgili olumlu görüşlere sahip oldukları ve bu programı destekledikleri belirlenmiştir.

Araştırmada programın altyapı yeterliğine ilişkin olumsuz görüş belirten öğretmenlerin daha çok kaynak eksikliği, hizmet içi eğitimin eksikliği, teknolojik altyapı yetersizliği ve sınıf düzeninin uygun olmayışını vurguladıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlar, alanyazındaki benzer araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Kambur (2018) tarafından yapılan bir çalışmada, materyal ve teknolojik altyapı eksikliği, sınıfların kalabalık olması ve geleneksel oturma düzeni nedeniyle programın etkin uygulanmasının engellendiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin büyük çoğunluğu 5. sınıf yabancı dil ağırlıklı öğretim programıyla ilgili hizmet içi eğitim almadıklarını, programla ilgili sorunlarına okul müdürlerinden ya da milli eğitim müdürlüklerinden cevap alamadıklarını, öğretim programı hazırlanırken görüşlerinin alınmadığını belirtmişlerdir (Kambur, 2018). Öğretmen eğitimi veya hizmet içi eğitim, bir programın uygulanmasını etkileyen önemli bir faktördür. Roberts'a (2016) göre, öğretmen gelişmezse okullaşmada gelişme olmaz. Ayrıca öğretmenlerden yeterince bilgi sahibi olmadıkları ve uygulayacak yeterlikte olmadıkları öğretim programlarını uygulamalarını beklemek sorunlara neden olabilir. Carless (1999), öğretmenlerin bir yeniliği uygulayacakları takdirde, önerilen değişikliğin ilkelerini, değişikliklerini ve uygulamalarını tam olarak anlamalarının çok önemli olduğunu vurgulamaktadır. Küçüktepe ve Kerimoğlu'nun (2021) çalışmasında hiçbir öğretmenin hizmet içi eğitim almadığı ve hiçbir okulda İngilizce laboratuvarlarının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Özkan, vd. (2018) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin yoğun İngilizce derslerinde pratik yapmalarını sağlayacak dijital ve basılı materyallerin eksikliğinden dolayı teknolojik yetersizlikler ve materyal eksikliği gibi altyapı sorunları ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde Berkant vd. (2019) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenler ders materyallerinin geç teslim edilmesinden, materyal ve personel eksikliğinden ve fiziki ortamın yetersizliğinden şikâyet etmişlerdir. Alanyazın ve bu araştırma sonuçlarından hareketle yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı okulların altyapı yeterliği, kaynak desteği alma durumu ve sınıf düzeni bakımından farklılaştıkları ifade edilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin bir kısmının bu programın ülkemizde yıllardır yaşanan yabancı dil öğrenme sorununa yeterli bir şekilde çözüm getireceğini; diğer kısmının ise kısmen çözüm getireceğini düşündükleri belirlenmiştir. Kambur (2018) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programının öğrencilerin İngilizceyi hem öğrenmesini hem de sevdirmeyi amaçladığını, ülkemizde İngilizce öğrenimi ile ilgili sorunları çözeceğini düşündükleri ortaya çıkmıştır. Berkant, vd. (2019) tarafından çalışmada, öğretmenlerin bu programla beraber öğrencilerin derse katılımında önemli ölçüde bir artış gözlemlediklerini belirttikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenler ayrıca süreç içerisinde öğrencilerin kaygı duymadan yabancı dili kullandıklarını ve yabancı dili kullanma önündeki engelleri aştıklarını vurgulamışlardır (Berkant, vd., 2019). Collins ve White (2011) yoğun dil eğitiminin iletişimdeki akıcılığı teşvik ederek çocuklara önemli ölçüde fayda sağladığını belirtmiştir. Bu çalışmanın bulgularına benzer olarak Aksoy, vd. (2018) ile Dilekli (2018), yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programının yaşanan yabancı dil öğrenme sorunu hakkında iyi bir tutuma sahip oldukları sonucuna varmışlardır. MacFarlane ve Wesche'ye (1995) göre yabancı dil öğretim programı, öğrencilerde olumlu bir tutum geliştirir. Spada ve Lightbrown (1989) tarafından da yabancı dil eğitim programına katılan öğrencilerin tutumlarının diğer öğrencilere göre daha iyi olduğu belirtilmektedir. MacIntyre vd. (2003), yabancı dil eğitim programına devam eden öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha yüksek motivasyona ve tutuma sahip olduklarını ortaya koymuştur. Alanyazın ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, beşinci sınıflar için yabancı dil ağırlıklı öğretim programının, öğrencilere eğitim hayatlarının başlarında İngilizce becerilerini etkin bir şekilde edinme fırsatı verdiği için Türkiye'de yabancı dil öğretimine yeni bir bakış açısı sunduğu ifade edilebilir. Küçük yaşlarda dil öğreniminin sık sık belirtilen yarar ve önemine göre (Johnstone, 2009; Pinter, 2017; Yule, 2016), erken yaşta yabancı dil öğrenme deneyimi daha sonraki başarıyı büyük ölçüde etkilemektedir.

Araştırmada öğretmenlerin bir kısmının bu programda belirlenen ders saatlerinin yeterli olduğunu; diğer kısmının ise yeterli olmadığını vurguladıkları belirlenmiştir. Dilekli (2018) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin çoğunluğu sürenin yeterli olduğuna ilişkin olumlu görüş bildirmiştir. Küçüktepe ve Kerimoğlu (2021) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin yarısı programın uygulanması için ayrılan sürenin yetersiz olduğunu düşünürken, diğer yarısı ise bu sürenin yeterli olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca alanyazında yapılan birçok çalışmada (Canlıer ve Bümen, 2018; Dünder, 2020; Şahin ve Göksoy, 2019) öğretmenlerin kazanımların fazlalığı, içerik yoğunluğu ve ünite sayısının fazlalığı nedeniyle sürenin yetersiz olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Gürsoy, vd. (2013) da çalışmalarında İngilizce öğretmenlerinin büyük çoğunluğu İngilizce derslerine erken başlamanın dil öğrenimi için faydalı olduğunu ancak haftalık İngilizce ders saatlerinin artırılması gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Yabancı dil ağırlıklı öğretim programına bakıldığında, yaklaşık 540 saatlik ders uygulamasının tüm bir akademik yıl için önerildiği görülmektedir. Öğrencilere birinci yarıyıl A1 ve A2 seviyeleri sunulduktan sonra, ikinci yarıyıl sonunda öğrencilere B1 seviyesinin yarısı öğretilerek yeterlik seviyelerinin B1.1 seviyesine getirilmesi hedeflenmektedir (MEB, 2018b). Ancak alanyazın ve bu araştırma sonuçlarına göre okullarda standart bir ders saatinin olmadığı, öğretmenlerin alan bilgisi ve küçük yaşta öğrencilere yabancı dil öğretimi konusundaki yeterlik düzeylerinin farklılığından dolayı ders saatlerinin yeterli olup olmaması konusundaki düşüncelerinin farklılaştığı ifade edilebilir.

Programın Temel Öğelerine Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programının hedefleriyle ilgili olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Olumlu görüş belirten öğretmenlerin hedefler ögesinin sınıf ortamında uygulanabilir, öğrenci seviyesine uygun, öğrenci ilgi-ihtiyaçlarını karşılar nitelikte ve işlevsel olduğunu vurguladıkları ortaya çıkmıştır. Akekmekçi (2021), öğretmenlerin programdaki kazanımlarla ilgili olarak dinleme, okuma ve yazma becerilerini geliştirecek nitelikte olması, öğrencilerin bilişsel seviyesine uygun olması, öğrenci ihtiyacına uygun olması, günlük ifadeleri anlayıp kullanma becerisi kazandırması ve derslerin içeriğinin kazanımlarla tutarlı olması yönünde görüş belirttiklerini vurgulamıştır. Dünder (2020) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin programdaki kazanımların tutarlı ve erişilebilir olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Ayrıca Naçar (2019) yaptığı çalışmada, öğretmenlerin kazanımların tutarlı ve süreç içerisinde gerçekleştirilebilir nitelikte olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Kambur (2018) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin programdaki hedeflerin açık ve anlaşılır, öğrencilerin gelişim seviyesine uygun, öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecindeki ilgilerini karşılayıcı olduğunu, öğrencilere günlük temel ifadeleri anlama ve kullanma ile seviyelerine uygun kitapları okuma, anlama becerisi kazandırmayı amaçladığını belirttikleri ortaya çıkmıştır.

Araştırmada programın hedef ögesine ilişkin olumsuz görüş belirten öğretmenlerin programda soyut kazanımlara yer verildiği, öğrenci ilgi-ihtiyaçlarının karşılanmadığı, öğrenci seviyesine uygun olmadığı, iletişim becerilerine odaklanılmadığı ve sınıf ortamında uygulanabilir olmadığını vurguladıkları belirlenmiştir. Berkant, vd. (2019) ile Dilekli (2018) tarafından yapılan çalışmalarda elde edilen bulgular, programdaki kazanımların çok sayıda ve öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmadığı yönündeki araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Dünder (2020) tarafından yapılan çalışmada kazanımlarda konuşma ve yazma becerilerine pek yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Akekmekçi (2021), hedefler ögesindeki konuşma ile ilgili kazanımların kısmen gerçekleştirilebilir nitelikte olduğu sonucuna ulaşmıştır. Alanyazında yapılan birçok çalışmada (Berkant, vd., 2019; Dinçer ve Koç, 2020; Gül, 2019; Küçüktepe ve Kerimoğlu, 2021; Yedigöz Kara, 2019) da dört temel dil becerisine hedefler ögesinde yeterli bir şekilde yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazın ve bu araştırma sonuçlarından hareketle hedeflerle ilgili olarak ihtiyaç analizini ve aday hedefleri özellikle öğrenme psikolojisi süzgecinden doğru bir şekilde geçirmenin çok önemli olduğu ifade edilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programında içerikle ilgili olarak olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Olumlu görüş belirten öğretmenlerin içerik öğesinin kazanımlarla tutarlı, dört temel beceriye yönelik, ilgi-dikkat çekici, akıcı-bütünsel, günlük hayatla bağlantılı ve zengin temalara sahip olduğunu vurguladıkları ortaya çıkmıştır. Akekmekçi (2021) yaptığı çalışmada, öğretmenlerin içerik öğesinin iletişim odaklı, öğrenci ihtiyacına yönelik, konuların eğlenceli ve ilgi çekici, günlük hayatla ilişkili, öğrencilerin hazır bulunuşlukları ve gelişim seviyelerine uygun, kapsamın zengin olduğu yönünde görüş belirttikleri sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Canlıer ve Bümen (2018) tarafından yapılan çalışmada da içeriğin öğrenci gelişim seviyelerine uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erdem ve Yücel Toy (2017) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin program içeriğinde öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde oyunlara, teknolojiye, spora ve müziğe dair temaların bulunduğunu belirttikleri ortaya çıkmıştır. Grant (2020) da yaptığı çalışmada içerikte öğrencilerin ilgi ve beklentilerini karşılayan konulara yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Araştırmaya konu olan grubun yaşlarından dolayı oyunlara, teknolojiye, spora ve müziğe ilgi duyduğunun göz önünde bulundurulduğu, iletişim becerilerinin geliştirilmeye çalışıldığı ve edinilen davranışların günlük hayatta kullanabilecekleri şekilde düzenlendiği ifade edilebilir.

Araştırmada programın belirlenen içerik öğesine ilişkin olumsuz görüş belirten öğretmenlerin içeriğe uygun kaynak eksikliği, soyut konuların yer alması ve dört temel dil becerisinin yetersizliğini vurguladıkları belirlenmiştir. Küçüktepe ve Kerimoğlu'nun (2021) yaptığı çalışmada öğretmenlerin çoğunluğu içeriğin kısmen öğrenci düzeyine uygun olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenler bazı ünitelerdeki konuların öğrenci seviyesini aşması, ünite sayısının fazla olması ve ünitelerin gramer ağırlıklı olması gibi gerekçeler ileri sürmüşlerdir. Berkant, vd. (2019) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin içeriğin günlük hayatla bağlantılı ancak öğrencilerin ilgisini ve dikkatinin pek çekmediğini belirttiklerine ulaşılmıştır. Dilekli'nin (2018) yaptığı çalışmada da soyut konuların ve ilgi çekici olmayan temaların ele alınmasından dolayı öğretmenlerin sıkıcı olduğu ortaya çıkmıştır. Balım (2020), Kayabaşı ve Köse (2019) ve Kambur (2018) tarafından yapılan çalışmalarda da içeriğin yoğun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yabancı dil ağırlıklı öğretim programı incelendiğinde, zengin ve öğrencilerin ilgisini çekecek girdiler sağlamak için farklı bağlamların sunulduğu görülmektedir. Bu nedenle dil öğrenimi ile günlük yaşam arasında ilişki kurmak için her ünitenin temaları öğrencilerin aşına olduğu fikir ve sorunları temsil edecek şekilde seçilmiş, aile, arkadaşlar, hayvanlar, tatiller, boş zaman etkinlikleri gibi temalar üzerinde durulduğu söylenebilir (MEB, 2018b). Ancak ünitelerin konuları detaylı olarak incelendiğinde programda soyut konulara da yer verildiği görülmektedir. Bu konuların hem öğrencilerin Türkçe derslerinde olmaması hem de yaş gruplarına göre fazla karmaşık olması nedeniyle öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olmadığı söylenebilir. Bu bağlamda Fisher'in (2013) belirttiği gibi bilişsel yetkinlikleri ile öğretilecekler eşleştirildiğinde çocuğun öğrenmeye hazır olduğu dikkate alındığında daha doğru uygulamaların olacağı düşünülebilir.

Araştırmada öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programında öğretim süreciyle ilgili olarak olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Olumlu görüş belirten öğretmenlerin öğretim sürecinde öğrencilerin aktif katılımının sağlandığı, dört temel becerinin ele alındığı, diğer temel öğelerle tutarlılığın olduğu, farklı etkinliklere yer verildiği, sınıf ortamında uygulanabilir olduğu gerek işbirlikli gerekse bireyselleştirilmiş öğretim yöntemlerine yer verildiğini vurguladıkları ortaya çıkmıştır. Dilekli (2018) ile Küçüktepe ve Kerimoğlu (2021) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin çoğu programda önerilen etkinliklerin, öğretim yöntem ve tekniklerinin uygun ve kısmen uygun olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Akekmekçi (2021), programın eğitim durumları öğesine yönelik olarak öğretmenlerin iletişim odaklı ve öğrenci merkezli olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşmıştır. Erdem ve Yücel Toy (2017) tarafından yapılan yabancı dil ağırlıklı eğitim ile öğretmen görüşlerinin alındığı nitel çalışmada öğretmenlerin eğitsel oyunlar, gerçekçi etkinlik veya

materyal kullanımı, drama gibi yaklaşımların öğrencilerin ilgisini çektiği ve öğretimi kalıcı hale getirdiğini düşündükleri ve bu yöntemleri derslerinde kullandıklarını ifade ettikleri belirlenmiştir. Benzer olarak Kambur (2018), öğretmenlerin programda yapılan etkinliklerin çocukların gelişim özelliklerine ve öğretim ilkelerine uygun olduğunu düşündüklerini belirtmektedir. Erkan'a (2020) göre, öğretmenler eğitici oyunlar, gerçekçi etkinlik veya materyallerin kullanımı, drama gibi stratejilerin öğrencilerin dikkatini çektiğine ve öğrenmeyi daha kalıcı kıldığına inanmaktadırlar. Benzer şekilde alanyazında yapılan birçok çalışmada (Akekmekçi, 2021; Dündar, 2020; Kambur, 2018; Küçüktepe ve Kerimoğlu, 2021) yabancı dil ağırlıklı öğretim programında öğretmenlerin başta oyun temelli etkinlikler olmak üzere şarkı söyleme, dört beceriye dayalı etkinlikler, konuşma, eşleştirme, renklendirme, pano afişi hazırlama, hikaye anlatma, kelime oyunları, hafıza oyunları ve el sanatları etkinlikleri gibi birçok farklı teknik kullandıkları belirlenmiştir. Yabancı dil ağırlıklı öğretim programında tek bir dil öğretim metodolojisi, çeşitli yeterlik ve gelişim seviyelerindeki öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak ve çok çeşitli öğrenme stilleri ve stratejilerini barındıracak kadar esnek olarak görülmediğinden, eklektik bir öğretim yönteminin kullanıldığı görülmektedir (MEB, 2018b). Programda eklektik yaklaşım kapsamında drama, şarkılar, eğitsel oyun, soru-cevap vb. çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerin önerilmesinden yola çıkılarak öğretmenlerin kullandıkları etkinliklerin programda önerilenlerle tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Araştırmada programın öğretim süreci ögesine ilişkin olumsuz görüş belirten öğretmenlerin dinleme-konuşma etkinliklerinin yetersizliği ve doğrudan anlatımın yapıldığını vurguladıkları belirlenmiştir. Ancak Klancar'a (2006) göre göre karma etkinlikler, hikayeler, şarkılar ve oyunlar öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir; bunlar telaffuzlarını daha iyi hale getirir ve dil öğrenimi için daha fazla motivasyon sağlar. Sınıf ortamında yabancı dil öğretmek için çeşitli öğretim etkinliklerinin, tekniklerin, görsel materyallerin, oyunlara ve görevlere dayalı yöntemlerin kullanılması küçük yaştaki öğrenciler üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Çakır, 2004). Oyunlar ise öğrencilerin aktif birer katılımcı olmalarını sağlayarak dili kaygı duymadan kullanmalarını sağlar ve dersi daha eğlenceli hale getirerek öğrencilere daha etkili bir öğrenme ortamı sağlar. Ayrıca oyunlar, öğrencilere aynı kalıpları anlamlı ve amaçlı bir şekilde tekrar tekrar kullanma şansı verdiği için kelime öğretiminin etkili yollarından biridir (Alfadil, 2020; Gürbüz, 2013; Macedonia, 2005; Yule, 2016). Dilekli (2018) yaptığı çalışmada, öğretmenlerin dil bilgisi kurallarını öğretilmesine önem verdiklerini ve diğer becerilerin ihmal edildiğini düşündüklerini bildirmiştir. Benzer şekilde Kambur (2018) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin öğretim etkinliklerinin ekonomiklik ilkesine göre düzenlenmediğini ve sınıf ortamının farklı etkinliklere göre dizayn etmeye imkân sağlamadığını belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Gül (2019) de öğretmenlerin bazı etkinliklerin sınıf ortamında uygulanmayacak nitelikte olduğunu düşündüklerini bildirmiştir. Alanyazın ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, sınıf ortamı ve materyallerinin küçük yaştaki öğrencilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak tasarlanması, iletişim becerilerine dayalı etkinliklere daha çok yer verilmesinin yabancı dilin daha iyi bir şekilde öğrenilebilmesi için uygun olduğu ifade edilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı öğretim programında belirlenen değerlendirme etkinlikleriyle ilgili olarak olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Olumlu görüş belirten öğretmenlerin değerlendirme etkinliklerinin sürece yönelik olduğu, dört temel beceriyi ölçtüğü, farklı değerlendirme yöntemlerinin kullanıldığı, temel öğelerle tutarlı olduğu, öz-değerlendirme ve akran değerlendirmesine olanak sağladığını vurguladıkları ortaya çıkmıştır. Akekmekçi (2021) yaptığı çalışmada, programın değerlendirme ögesiyle ilgili olarak öğretmenlerin ölçme araçlarının dört temel beceriyi kapsadığını, süreç odaklı bir değerlendirmenin yapıldığını ve değerlendirme etkinliklerinin öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun olduğunu düşündüklerini belirtmiştir. Benzer şekilde Küçüktepe ve Kerimoğlu'nun (2021) çalışmasında öğretmenlerin çoğu programda önerilen ölçme araç, teknik ve etkinliklerin uygun ve kısmen uygun olduğunu

belirtmişlerdir. Kambur (2018) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin önerilen değerlendirme yöntemlerinin öğrencilerin seviyesine uygun ve dört temel dil becerisini ölçer nitelikte olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Yabancı dil ağırlıklı öğretim programına bakıldığında, programda önerilen ölçme araç, yöntem ve tekniklerin teorik çerçevesinin, çeşitli ölçme ve değerlendirme tekniklerinin vurgulandığı CEFR'ye dayandığı ve ağırlıklı olarak alternatif ölçüm prosedürleri ve süreç odaklı olduğu belirtilmektedir. Programda alternatif değerlendirme yöntemleri olarak portfolyolar, projeler, performans değerlendirme, yaratıcı drama görevleri, sınıf gazetesi/sosyal medya projeleri, dergi performansı vb. vurgulanmaktadır. Alternatif ve süreç değerlendirmesinin yanı sıra yazılı ve sözlü sınavlar, kısa sınavlar, ödevler ve projeler yoluyla resmi değerlendirme yapılacağı belirtilmiştir (MEB, 2018b). Alanyazın ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, programda belirlenen ölçme-değerlendirme etkinlikleriyle öğretmenlerin sınıflarında uyguladıkları arasında benzerlik olduğu ve öğrencilere hem sürece hem dört temel beceriye dayalı bir değerlendirme yoluyla sürekli dönüt verildiği söylenebilir.

Araştırmada programın değerlendirme ögesine ilişkin olumsuz görüş belirten öğretmenler değerlendirmenin yetersiz olduğunu, iletişim becerilerine odaklanılmadığını ve temel öğelerle tutarlı olmadığını vurgulamışlardır. Alanyazında yapılan çalışmalar bu araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Gül (2019) ile Erdem ve Yücel Toy (2017) tarafından yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin değerlendirme ögesinde dört temel dil becerisinin yeterince kapsamadığını ve sonuç odaklı bir değerlendirmenin yapıldığını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Dilekli'nin (2018) araştırmasında öğretmenlerin çoğu programda yer alan ölçme-değerlendirme etkinliklerinin klasik yaklaşımlara dayandığını ve beceriye dayalı ölçme-değerlendirme yaklaşımının göz ardı edildiğini düşünmektedir. Benzer şekilde Balım (2020) tarafından yapılan çalışmada, okuma ve yazma becerisine dayalı ölçme-değerlendirme yapılırken dinleme ve konuşma becerilerinin ayrıntılı ölçme-değerlendirmesinin yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazın ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, kaynak eksikliği, teknolojik altyapı yetersizliği ve sınıf mevcutlarının fazlalığının değerlendirme etkinliklerinin gerektiği gibi yapılmasını engelleyen faktörler olduğu düşünülebilir. Ayrıca öğretmenlerin alternatif değerlendirme yöntemlerine hakim olması ve sürece dayalı sınama durumlarını kullanabilme yeteneği de bu durumda büyük önem arz etmektedir.

Programın Güçlü Yönlerine Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada öğretmenlerin programın güçlü yönlerine ilişkin olarak öğrencilerin avantajlı oldukları bir dönemde yabancı dille etkileşim halinde bulunması, iletişim becerilerinin geliştirilmesi, akademik başarının sağlanması, dört temel beceride gelişimin sağlanması, yabancı dil öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmenin sağlanması, öğrencilerin genel kültür bilgisini arttırması, öğretmenlerin mesleki açıdan gelişimlerini sağlaması, işlevsel olması ve öğretmenlere süreç içerisinde esneklik sağlanması durumlarını vurguladıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlar, alanyazındaki benzer araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Dinçer ve Koç (2020) tarafından yapılan araştırmada birçok İngilizce öğretmenin, genel olarak mevcut program hakkında olumlu tutum ve görüşlere sahip oldukları, programın hem öğrencileri hem de öğretmenleri motive etmesi, öz değerlendirmeyi ve mesleki gelişimi arttırması ve küçük yaştaki öğrencilerin gelecek yaşamları için faydalı olduğu gibi pek çok avantajı olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır. Kambur'un (2018) yaptığı çalışmada öğretmenlerin 5. sınıf yabancı dil ağırlıklı öğretim programını hem anlaşılır hem de dil öğrenimi için faydalı bulduklarını, kazanımlar, öğretim etkinlikleri, ölçme ve değerlendirme bağlamında İngilizce öğretim programının dilinin açık ve anlaşılır olduğunu, öğretmenlerin hedeflere ulaşması için çok iyi bir rehber olduğunu vurguladıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde Aksoy, vd. (2018) tarafından yapılan çalışmada da programın avantajları sıralanmış ve öğrencilerin dil öğrenme motivasyonunu ve akademik başarılarını arttırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca alanyazında yapılan birçok çalışmada (Akekmekçi, 2021; Cihan ve Gürten, 2013; Dilekli, 2018; Dünder,2020; Erkan, 2020; Gül, 2019; Kambur, 2018; Kayabaşı ve Köse, 2019; Küçüktepe ve Kerimoğlu, 2021; Özkan, vd., 2018) bu araştırma sonuçlarına paralel olarak erken yaşlarda yabancı dille karşılaşmanın iletişim becerileri, olumlu tutum ve akademik başarıya yönelik etkisi üzerinde önemle durulmuştur. Yule'ın (2016) öne sürdüğü kritik dönem hipotezine göre, ergenlik döneminden sonra beyin esnekliği kaybolur ve ergenlik döneminden sonra dil öğrenmenin önündeki engeller hızla artar. Benzer şekilde Long (1990), ikinci dil ediniminde fonolojik yeteneklerini yitiren bireylerin on iki yaşından sonra ana dili gibi bir aksana sahip olmalarının imkânsız olduğunu ileri sürmüştür. Dil öğreniminde kritik dönem hipotezi ve çocuklara erken yaşta yabancı dil öğretmenin yararları düşünüldüğünde, ortalama on yaşında olan 5. sınıf öğrencilerine yabancı dil ağırlıklı öğretim programı uygulamasının öğrencilerin yabancı dili öğrenmelerinde, olumlu tutum geliştirmelerinde ve akademik başarılarında önemli rol aldığı söylenebilir. Ayrıca öğretmenlerin kendilerini mesleki açıdan geliştirebilmelerine imkân sağladığı ifade edilebilir.

Programın Zayıf Yönlerine Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada öğretmenlerin programın zayıf yönlerine ilişkin kaynak eksikliği, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye karşı olumsuz tutumu, beden eğitimi, görsel sanatlar, müzik gibi yan derslerin eksikliği, iletişim becerilerine yeterince yer verilmemesi, hizmet içi eğitim eksikliği, veli desteğinin yetersizliği, temel öğelerin tutarsızlığı, bazı davranışların öğrenci seviyesinin üstünde olması, sınav odaklı bir sistemin yansımaları, sınıf düzeninin uygun olmayışı, teknolojik altyapı yetersizliği, programın sürekliliğinin sağlanmaması ve öğrencilere pratik yapma imkânlarının sunulmaması durumlarını vurguladıkları belirlenmiştir. Küçüktepe ve Kerimoğlu (2021) tarafından yapılan bir araştırmada öğretmenler en çok sınıfların kalabalık olmasından, programın öğrenci düzeyine uygun olmamasından, ders saatlerinin fazlalığından öğrencilerin olumsuz tutumlarından ve ön yargılarından, öğrencilerin ön bilgilerinin çeşitliliğinden, ders kitabının olmamasından, kazanımların fazlalığından ve dil bilgisi odaklı programın olmasından yakınmışlardır. Berkant, vd. (2019)'nin çalışmasında öğretmenlerin teknik sorunlar, kazanımlar, içerik ve materyallerin öğrenci düzeyine uygun olmaması gibi birçok sorunu yaşadıkları görülmektedir. Ayrıca Şahin ve Göksoy (2019) da beden eğitimi, görsel sanatlar ve müzik derslerindeki eksikliklerin öğrencileri olumsuz etkilediğini bulmuşlardır. Program geliştirmede kullanılan konu merkezli tasarımlardan biri olan ilişkisel tasarım yaklaşımının, farklı disiplinlerde kazanılan becerilerin birbiriyle ilişkilendirilmesi mantığına dayandığı düşünüldüğünde (Demirel, 2021), görsel sanatlar ve fiziksel aktiviteleri içeren derslerle İngilizce becerilerinin bütünleştirilerek geliştirilmesi, öğrencilerin İngilizceyi daha kolay ve kalıcı olarak öğrenmelerini sağlayabilir. Özkan, vd. (2018)'nin araştırmasında uzmanlar, Türkiye'de yabancı dil derslerinin içeriğinin yoğun olduğunu, kelime ve dil bilgisi öğretiminin ağırlıkta olduğunu belirtmişlerdir. Scott ve Ytreberg'e (1990) göre, çocukların bir yabancı dilde ne kadar iyi oldukları, dilbilgisi kurallarını öğrenip öğrenmemelerine bağlı değildir ve öğrencilerin çok azı dilbilgisi ile başa çıkabilecektir. Kambur (2018) tarafından yapılan çalışmada, program tasarımcıları ile yeni programı uygulayacak öğretmenler arasında iletişim olmadığı için katılımcıların yeni program hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıklarını düşündükleri ortaya çıkmıştır. Ancak bilgilendirme toplantıları, öğretmenlerin yeni program hakkında bilgi sahibi olmaları, etkili bir program değişikliği için esastır. Çünkü inovasyon hedeflerinin netliği öğretmenlerin yeni programın özelliklerini anlamalarını sağlamada kritik öneme sahiptir (Fullan, 2007; Lamie, 2005).

Benzer şekilde alanyazında birçok çalışmada (Aksoy, vd., 2018; Dinçer ve Koç, 2020; Erdem ve Yücel Toy, 2017) bu araştırma sonuçlarına paralel olarak öğretmenlerin uygulama sürecinde zorluklarla karşılaştıkları ve materyal eksikliği, sınıf ortamının yetersizliği, öğretim programının yetersiz olduğu, veli desteğinin olmaması ve öğretmenlere yönelik profesyonel rehberlik eksikliğini vurguladıkları ortaya çıkmıştır. Alanyazın ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, bu programa özel kaynak desteğinin sağlanması, sürecin devamlılığının sağlanması ve teknolojik altyapının

zenginleştirilmesinin programın daha işlevsel olması açısından hayati öneme sahip olduğu ifade edilebilir. Ayrıca yabancı dil ağırlıklı öğretim programı uygulamasının hedef kitesindeki öğrencilerin küçük yaş grubunda olduğu düşünüldüğünde, dilbilgisi yerine dört dil becerisinin öğretimine yönelik sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerin bütünleştirilmesi ve iletişim becerilerine dayalı etkinliklere ağırlık verilmesi öğrenciler açısından daha olumlu sonuçlar doğurabilir.

Programına Yönelik Öğretmen Önerilerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmada programın etkililiğine yönelik olarak öğretmenlerin kaynak-materyal desteğinin sağlanması, teknolojik altyapının zenginleştirilmesi, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmelerinin sağlanması, paydaşlar arasında işbirliğinin geliştirilmesi, ders saatlerinin artırılması, programın sürekliliğinin sağlanması ve ülke geneline yaygınlaştırılması, temaların zenginleştirilmesi, İngilizce laboratuvarlarının oluşturulması, programın temel öğelerinin gözden geçirilmesi ve uygulandığı bölgeye göre uyarlanması, hizmet içi eğitimlerin yapılması, iletişim becerilerine ağırlık verilmesi, sınıflara yerleştirme sınavıyla öğrencilerin alınması, hareketlilik projelerinin yapılması, öğrencilere pratik yapma imkânlarının sunulması, öğretmenlere süreç içerisinde esnekliğin sağlanması ve sınıf mevcutlarının azaltılması önerilerinde buldukları belirlenmiştir. Berkant, vd. (2019), pilot uygulamanın daha verimli hale getirilmesi amacıyla öğretmenlerin sürece sınavla öğrenci alınması, programın ve kaynakların öğretmen görüşlerine de başvurularak hazırlanması, sınıf mevcutlarının azaltılması, ders laboratuvarlarının oluşturulması önerilerinde buldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde Dilekli (2018) ile Dinçer ve Koç (2020) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin, ders kitabı başta olmak üzere sınıf ortamının ve materyallerinin öğrenciler için revize edilmesi ve güz döneminin başında velilerin program hakkında bilgilendirilmesini önermişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin programın uygulanması konusunda mesleki gelişim desteği çağrısında buldukları belirlenmiştir (Dinçer ve Koç, 2020). Çünkü Borko'nun (2004) da ifade ettiği gibi bir programı başarılı bir şekilde yürütmek için öğretmenlerin entelektüel olarak yüzeysel seminerlere değil, teori ve pratiği birleştirecek eğitime ihtiyaçları vardır. Geliştirilen bir programın bizzat uygulayıcıları öğretmenler olduğu gerçeğinden hareketle, öğretmenler tarafından ifade edilen önerilerin ilgililerce dikkate alınması programın başarısı, etkililiği ve işlevselliği için hayati öneme sahip olduğu söylenebilir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda, uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur.

- a) Materyal temininde yaşanan sorunların önlenmesi için MEB tarafından gerekli önlemler alınabilir.
- b) MEB tarafından, teknik aksaklıkların ve altyapı eksikliklerinin tespit edilerek giderilmesi yönünde çalışmalar yürütülebilir.
- c) Çocuklara yönelik dil öğretiminin daha kalıcı ve etkili olabilmesi için sınıf mevcudu dil öğretimi açısından uygun sayıya indirilmelidir.
- d) Bu çalışma, Van ilindeki yabancı dil ağırlıklı öğretim programının uygulandığı okullarla sınırlıdır. Çalışma ayrıca 15 İngilizce öğretmeniyle sınırlıdır. Beşinci sınıf yabancı dil ağırlıklı öğretim programı hakkında daha fazla araştırma yapmak amacıyla farklı katılımcılarla farklı bağlamlarda kapsam genişletilebilir.
- e) Bu araştırma, temel olarak, beşinci sınıf yoğun İngilizce öğretim programının altyapı yeterliği, eğitim programlarının temel bileşenleri olan amaçlar, içerik, öğrenme süreci ve değerlendirme açısından etkililiği, güçlü ve zayıf yönleri hakkında öğretmenlerden görüş almayı amaçlamıştır. Öğrenciler, veliler, yöneticiler gibi programın diğer paydaşları ile daha ileri çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, O. C. (2019). *Eğitim programlarının geliştirilmesinde ihtiyaç analizi el kitabı* (2. baskı). Anı Yayıncılık.
- Akmekçi, L. (2021). *Ortaokullarda uygulanan yabancı dil ağırlıklı eğitimin öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Aksoy, E., Bozdoğan, D., Akbaş, U. & Seferoğlu, G. (2018). Old wine in a new bottle: Implementation of intensive language program in the 5th grade in Turkey. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 4(2), 301-324.
- Alfadil, M. (2020). Effectiveness of virtual reality game in foreign language vocabulary acquisition. *Computers & Education*, 153(1).
- Arslan, R.Ş. (2012). Bridging the gap between policy and practice in teaching english to young learners: The Turkish context. *Pamukkale University Faculty of Education Journal*, 32(2), 95-100.
- Aydın, S. ve Bayazıt, İ. (2021). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenirlik. M. Çelebi (Ed.), *Nitel araştırma yöntemleri* içinde (s. 182-209). Pegem Akademi.
- Balım, D. (2020). *Beşinci sınıf İngilizce ağırlıklı öğretim programının aydınlatıcı değerlendirme modeliyle değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Berkant, H.G., Özasan, D. ve Doğan, E. (2019). Yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasına ilişkin İngilizce öğretmenlerinin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(1), 553-570.
- Borko, H. (2004). Professional development and teacher learning: Mapping the terrain. *Educational researcher*, 33(8), 3-15.
- Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün O. E., Karadeniz, S. ve Demirel, F. (2022). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (32.basım). Pegem Akademi.
- Canlier, D. ve Bümen, N. T. (2018). Yabancı dil ağırlıklı beşinci sınıf İngilizce dersi öğretim programının program tasarım ilkeleri açısından analizi. S. Dinçer (Ed.), *Değişen dünyada eğitim* içinde (s. 161-177). Pegem Akademi.
- Carless, D. R. (1999). Large-scale curriculum change in Hong Kong. In *Exploring change in English language teaching* (pp. 19-28). Macmillan Heinemann English Language Teaching.
- Cihan, T. ve Gürlen, E. (2013). İlköğretim 5. Sınıf İngilizce dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri. *Anadolu University Journal of Social Sciences*, 13(1), 131-146.
- Collins, L. & White, J. (2011). An intensive look at intensity and language learning. *Tesol Quarterly*, 45(1), 106-133.
- Creswell, J. W. (2008). *Educational research planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research* (7th edition). International Pearson Merrill Prentice Hall.
- Çakır, İ. (2004). Designing activities for young learners in EFL classrooms. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Dergisi*, 24 (3), 101-112.
- Demirel, Ö. (2021). *Eğitimde program geliştirme* (32.basım). Pegem Akademi.

- Demirel, I. F. & Fakazli, Ö. (2021). A CEFR-based comparison of English and Turkish language teaching course books in terms of speaking and writing skills. *Journal of Theoretical Educational Science*, 14(2), 167-185.
- Dilekli, Y. (2018). Ortaokul İngilizce hazırlık sınıfı programı pilot uygulamasının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *International Journal of Society Researches*, 8(15), 1399-1425.
- Dinçer, A. & Koç, H. K. (2020). The implementation of an intensive English language program in the fifth grade in Turkey: A qualitative evaluation. *Journal of Theoretical Educational Science*, 13(1), 25-43.
- Dündar, E. (2020). *Opinions of the stakeholders on English language curricula for fifth graders*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erdem, S. ve Yücel Toy, B. (2017). Yabancı dil ağırlıklı beşinci sınıf İngilizce programına yönelik ihtiyaçların belirlenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(28), 259-280.
- Erkan, D. (2020). *The views of EFL teachers on the 5th grade intensive English teaching program*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Fisher, J. (2013). *Starting From The Child: Teaching And Learning In The Foundation Stage: Teaching and Learning from 4-8*. McGraw-Hill Education.
- Fullan, M. (2007). *Leading in a culture of change*. John Wiley & Sons.
- Grant, S. (2020). Effects of intensive EFL immersion programmes on willingness to communicate. *The language learning journal*, 48(4), 442-453.
- Gül, Ö. (2019). *5. sınıf İngilizce dersi öğretim programı: güncellenen programa ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gürbüz, N. (2013). Teaching speaking skills in the young learner classroom. In B. Haznedar, & H. H. Uysal (Eds.), *Handbook for teaching foreign languages to young learners in primary schools* (pp. 135-160). Anı Publications.
- Gürsoy, E., Çelik-Korkmaz, Ş. & Damar, E. A. (2013). Foreign language teaching within 4+4+4 education system in Turkey: Language teachers' voices. *Eurasian Journal of Educational Research*, 53(1), 59-74.
- Johnstone, R. (2009). An early start: What are the key conditions for generalized success? In J. Enever, J. Moon, and U. Raman (Eds.), *Young learner English language policy and implementation: International perspectives* (pp. 31-41). Garnet.
- Kambur, S. (2018). *An evaluation of 5th grade intensive English language curriculum in terms of teacher opinions*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kaya, H. ve Aydın, F. (2011). Sosyal bilgiler dersindeki coğrafya konularının öğretiminde akıllı tahta uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 3(1), 179- 189.
- Kayabaşı, O. ve Köse, E. (2019). Ortaokul 5. sınıflarda yabancı dil ağırlıklı sınıf uygulaması hakkında İngilizce öğretmenleri ve okul yöneticilerinin görüşlerinin

- incelenmesi. *International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences*, 1(2), 101-120.
- Kırkgöz, Y. (2008). A case study of teachers' implementation of curriculum innovation in English language teaching in Turkish primary education. *Teaching and Teacher Education*, 24(7), 1859-1875.
- Kırkgöz, Y., Çelik, M. & Arıkan, A. (2016). Laying the theoretical and practical foundations for a new elementary English curriculum in Turkey: A procedural analysis. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1199-1212.
- Klancar, N. I. (2006). Developing speaking skills in the young learners classroom. *The Internet TESL Journal*, 12(11).
- Küçüktepe, S. E. & Kerimoğlu, E. (2021). Evaluation of the Intensive English language teaching program for the 5th grade according to teachers' views. *International Journal of Progressive Education*, 17(5), 14-32.
- Lamie, J. (2005). *Evaluating change in English language teaching*. Springer.
- LeCompte, M. D. and Goetz, J. P. (1982). Problems of reliability and validity in ethnographic research. *Review of Educational Research*, 52(1), 31-60.
- Long, M. H. (1990). Maturation constraints on language development. *Studies in second language acquisition*, 12(3), 251-285.
- Macedonia, M. (2005). Games and foreign language teaching. *Support for learning*, 20(3), 135-140.
- MacFarlane, A. & Wesche, M. B. (1995). Immersion outcomes: Beyond language proficiency. *Canadian Modern Language Review*, 51(2), 250-274.
- MacIntyre, P., Baker, S., Clément, R. & Donovan, L. (2003). Talking in order to learn: Willingness to communicate and intensive language programs. *Canadian Modern Language Review*, 59(4), 589-608.
- MEB. (2012). *12 yıllık zorunlu eğitime yönelik uygulamalar*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1567.pdf>.
- MEB. (2017). *Ortaokul 5. sınıflarda yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulaması*. <https://tegm.meb.gov.tr/www/ortaokul-5-siniflarda-yabanci-dil-agirlikli-egitim-uygulamasi/icerik/471>.
- MEB. (2018a). *İngilizce öğretim programları*. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=327>.
- MEB. (2018b). *Yabancı Dil Ağırlıklı 5. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programı (Intensive English language teaching curriculum for 5th grade)*.
- MEB. (2018c). *43769797-10.07.01-E.14674863 sayılı resmi yazı*. <https://www.kamuajans.com/ortaokul-5-siniflarda-yabanci-dil-agirlikli-egitim-uygulamasi>
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. SAGE Publications.
- Naçar, M. (2019). *Yabancı dil ağırlıklı beşinci sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri: Zonguldak İli Ereğli İlçesi örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Özcanlı, N. (2021). *Ortaokul öğrencilerinin İngilizce konuşma kaygısı, İngilizce konuşma öz-yeterlikleri ve kişilik özellikleri arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özkan, M., Özdemir, B. ve Tavşancıl, E. (2018). Beşinci sınıf düzeyinde yabancı dil ağırlıklı eğitim verilmesine ilişkin görüşler. *Tarih Okulu Dergisi*, 11(34), 1293-1311.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage Publications.
- Pinter, A. (2017). *Teaching young language learners*. Oxford University Press.
- Punch, K. F. (2014). *Sosyal araştırmalara giriş: Nicel ve nitel yaklaşımlar* (3. basım). (Çev. D. Bayrak, HB Arslan, Z. Akyüz ve Z. Etöz). Siyasal Kitabevi.
- Roberts, J. (2016). *Language teacher education*. Routledge.
- Salihoglu, H. (2003). Almanca Öğretimi. Erdoğan, İ. (Ed.). *Avrupa Birliğine Giriş Sürecinde Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları* içinde (s. 70-73). Özyurt Matbaacılık.
- Scott, W.A. ve Ytreberg, L. H. (1990). *Teaching English to children*. Longman Inc.
- Seidlhofer, B. (2005). English as a lingua franca. *ELT Journal*, 59(4), 339-341.
- Spada, N. & Lightbown, P. M. (1989). Intensive ESL programmes in Quebec primary schools. *TESL Canada Journal*, 7(1), 11-32.
- Şahin, F. ve Göksoy, S. (2019). Ortaokul beşinci sınıflarda yabancı dil ağırlıklı eğitim uygulamasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 11(42), 180-187.
- Yedigöz Kara, Z. (2019). *Öğretmenlerin yabancı dil ağırlıklı beşinci sınıf İngilizce dersi öğretim programıyla ilgili endişelerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10.basım). Seçkin Yayıncılık.
- Yule, G. (2016). *The study of language* (4th edition). Cambridge University Press.
- Zarifi, A. & Sayyadi, A. (2015). How English suprasegmental features of pronunciation are viewed and treated by instructors in Iranian private language centers. *Theory and Practice in Language Studies*, 5(6), 1166-1173.

STRUCTURED ABSTRACT

In addition to the innovations made in the Turkish education system in the last quarter, the Ministry of National Education (MoNE) stated in 2017 that the current language teaching approach should aim to teach English to students effectively. After the preliminary pilot study carried out within the scope of the current reform, MoNE started to implement the new English curriculum reform in January 2017, starting from the 2017-2018 academic year. In this new program, MoNE has increased the number of units in English classes for fifth grade students as part of its effort to transform the 5th grade into a foreign language preparatory year. As the program is a new approach to improving students' language learning proficiency, it is believed that current issues related to the new program, the needs of teachers, students, parents and school administrators, the challenges they face and the effectiveness of the new program for students should be discussed in an academic manner. In this context, this study aimed to explore the ideas and suggestions of English teachers who are the implementers of the "Intensive English Language Teaching Program". In this case, it is thought that the study will be a source in the relevant literature by providing data on the effectiveness of the program and the problems experienced

to the stakeholders of MoNE officials, teachers, students, parents, families, school administrations, provincial/district national education directorates. This study also differs from the studies in the literature in that it was conducted with a different study group (pilot schools in Van province), providing data diversity.

In this study, qualitative research method was used since it was aimed to present a detailed picture of the foreign language-based curriculum applied in the 5th grade by presenting the views of the teachers in a realistic and holistic manner. In addition, it was designed with the case study method in order to determine the teachers' views on the program in depth. In order to obtain the data in the research, 15 English teachers working in the secondary schools affiliated to the Directorate of National Education in the districts of Van province (Başkale, Erciş, Gevaş, İpekyolu, Özalp, Tuşba) in the 2022-2023 academic year, in which the 5th grade foreign language teaching program is implemented, were included in the study group. The study group was selected using the convenient sampling method. In this study, a semi-structured interview form consisting of nine open-ended questions prepared by the researchers was used as a data collection tool. In the first part of the interview form, which consists of two parts, there are personal information such as gender, age, graduated faculty, professional seniority, seniority in the foreign language-oriented English teaching program, the school where he worked, whether he received in-service training on the foreign language-oriented English teaching program. In the second part, there are nine general questions about the implementation of the foreign language teaching program and eight sub-questions related to the general questions. In the interview form, questions about the basic elements of the foreign language-based curriculum (objective, content, educational status and evaluation), whether it will bring a solution to the language learning problems experienced, and the general thoughts and suggestions of English teachers about their strengths and weaknesses were included. In this study, interviews were conducted over the internet applications instead of face-to-face interviews, in line with the demands of most teachers. In the first semester of the 2022-2023 academic year, interviews were held with the teachers who wanted to make online interviews via the zoom program. The interviews with the teachers lasted an average of 20-25 minutes. The interviews were recorded with the permission of the teachers. The data obtained from the interviews were analyzed using the descriptive analysis technique. In this study, the stages were followed in order, and first of all, the recorded interviews were recorded in the computer environment. After this stage, the qualitative data obtained from this study were coded and categorized. Considering the common features of the codes determined for the previously created themes, they were processed into the relevant themes. Then, the data organized according to codes and themes were described and interpreted. Direct citations are also included in the data to confirm the findings and clearly illustrate the teachers' perspectives. A code number was given to teachers for the presentation of direct quotations. The codes were given to the teachers as "Ö1, Ö2, Ö3...".

In the research, it was determined that the teachers have positive and negative opinions about the infrastructure adequacy of the program. Teachers who expressed positive opinions mostly emphasized the suitability of the classroom layout, the adequacy of the technological infrastructure, and the resource-material support; teachers who expressed negative opinions mostly emphasized the lack of resources, lack of in-service training, insufficient technological infrastructure, and unsuitable classroom arrangement. In the research, some of the teachers stated that this program will provide an adequate solution to the foreign language learning problem experienced in our country for years; the other part thought that it will bring a partial solution. In the research, some of the teachers stated that the course hours determined in this program are sufficient; the other part emphasized that they are not sufficient. In the research, it was revealed that teachers have positive and negative opinions about the basic elements of the curriculum (objectives, content, teaching activities, evaluation). Regarding the strengths of the program, it has been determined that teachers emphasized the situations of; students' exposure to foreign language at a time when they are advantageous, the development of communication skills, the achievement of academic success, the development of four basic skills, the development of a positive attitude towards foreign language learning, the increase in the general knowledge of the students, the improvement of the professional development of the teachers being functional, and providing flexibility to teachers in the process. Regarding the weaknesses of the program, it has been determined that teachers emphasized the situations of; lack of resources, negative attitudes of students towards foreign language learning, lack of social courses such as physical education, visual arts, music, insufficient communication skills, lack of in-service training, lack of parent support, inconsistency of basic elements, some behaviors being above the student level, reflections of an exam-oriented system, unsuitable classroom layout,

insufficient technological infrastructure, not ensuring the continuity of the program, and not providing the students with the opportunity to practice.

Based on the results of this research, it is stated that the schools in which the foreign language teaching program is implemented differ in terms of infrastructure proficiency, resource support and classroom layout; the foreign language-oriented curriculum for the fifth graders offers a new perspective to foreign language teaching in Turkey, as it gives students the opportunity to acquire English skills effectively at the beginning of their education life; It can be stated that there is no standard course hour in schools, and teachers' opinions on whether the course hours are sufficient or not due to the difference in the content knowledge and the level of proficiency in teaching foreign languages to young students. Considering the critical period hypothesis in language learning and the benefits of teaching a foreign language to children at an early age, it can be said that the application of a foreign language-based curriculum to the 5th grade students, who are on average ten years old, plays an important role in the students' learning foreign language, developing positive attitudes and academic success. In addition, it can be stated that it provides the opportunity for teachers to develop themselves professionally. Based on the results of this research, it can be stated that providing special resource support for this program, ensuring the continuity of the process and enriching the technological infrastructure are of vital importance for the program to be more functional. In addition, considering that the target group of foreign language-based curriculum is in the younger age group, integrating in-class and out-of-class activities for teaching four language skills instead of grammar and focusing on activities based on communication skills may produce more positive results for students. Based on the findings of this research, it can be suggested that the foreign language-based curriculum should be reconsidered with all aspects and disseminated throughout the country.

Keywords: English, Intensive Foreign Language Teaching Program, Teacher